

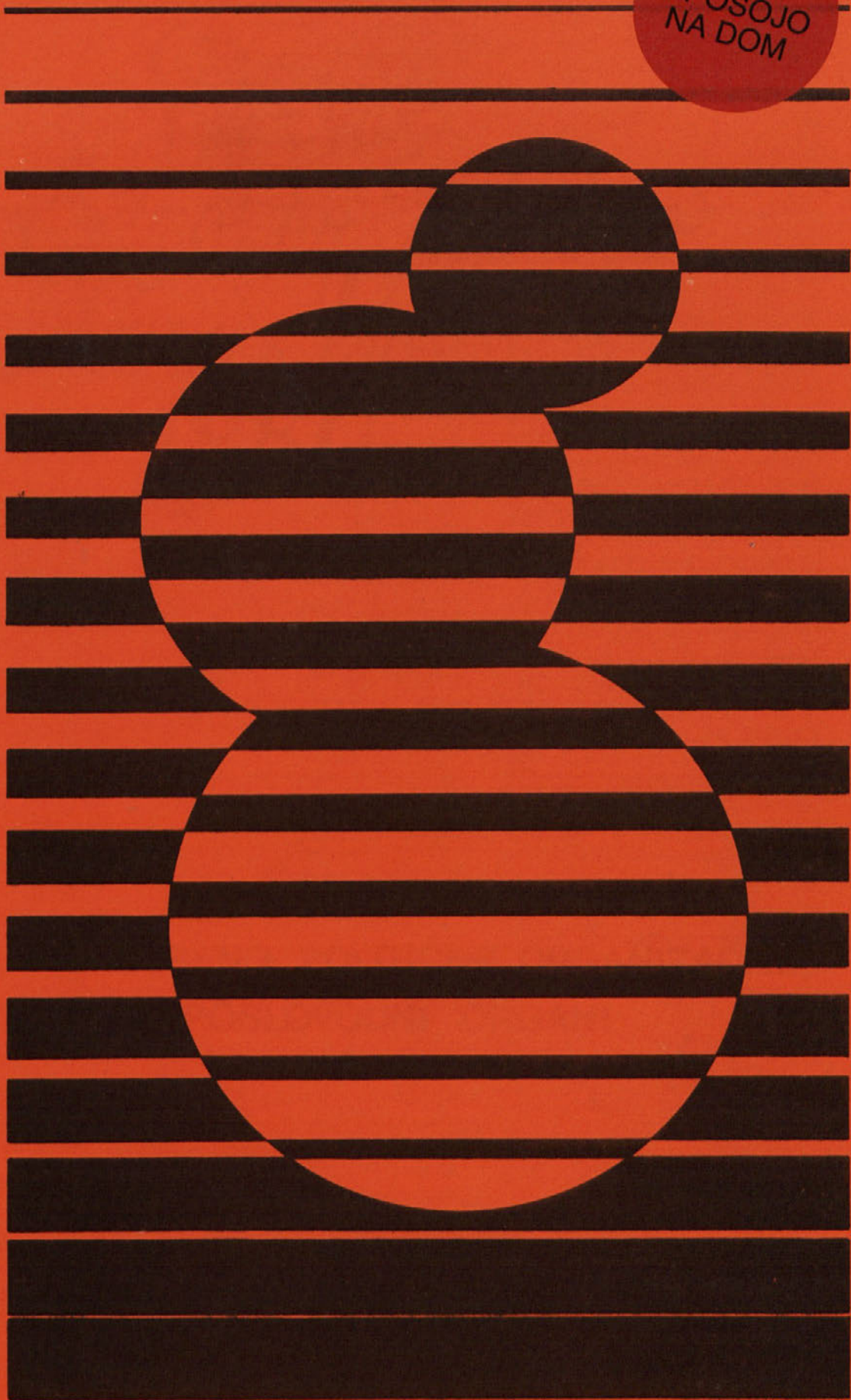
elektromotor

glasilo - leto I., št.1, december 1979

TOZD - ISKRA ŽELEZNIKI

NI ZA
IZPOSOJO
NA DOM

Srečno,
zdravo in uspešno
Novo leto
1980

**VAM ŽELIJO DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE,
SAMOUPRAVNI IN POSLOVODNI ORGANI.**

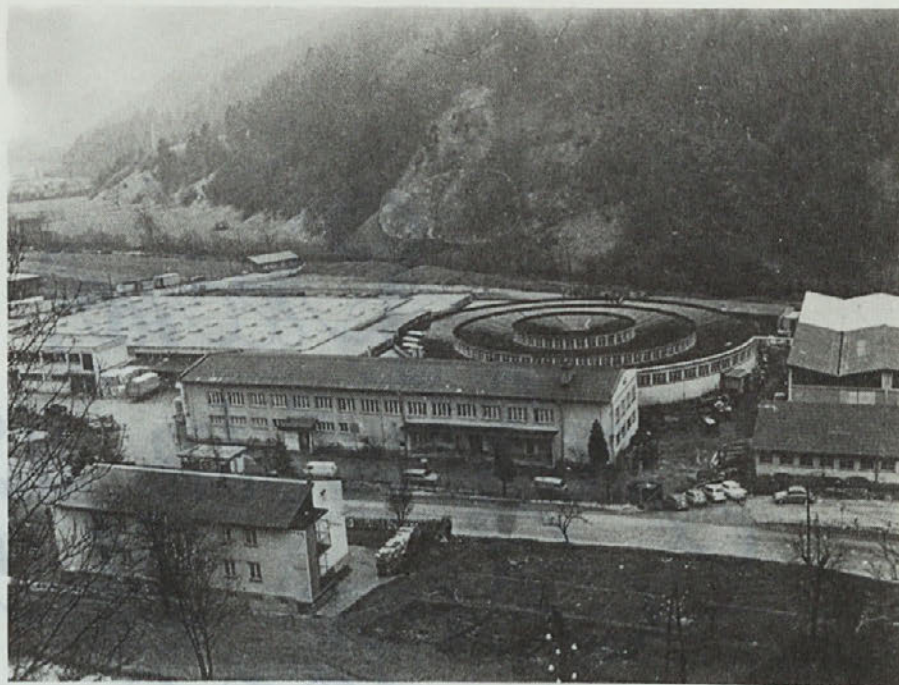

Že nekaj časa je bila med nami živa misel, da bi se lotili redne izdaje glasila, ki bi služil kot osnova boljšega informiranja v tovarni. Končno je padla odločitev, naj bi prva številka glasila "ELEKTROMOTOR" izšla že pred novim letom. S tem bi dali prvi številki malo večji pomen in jo bolj svečano pospremili na njihovo prvo pot.

Želja nas vseh je, da "ELEKTROMOTOR" postane resnično naše glasilo, da bi prihajalo do vsakega člana kolektiva kot dober prijatelj, kateremu bomo lahko vedno zaupali svoje težave, mu svetovali in pomagali pri iskanju poti k boljšemu medsebojnemu razumevanju. Glasilo naj končno postane tista resnična vez med vsemi člani našega kolektiva, ki nas bo zblížalo pri iskanju najbližjih poti za spoznavanje in razreševanje vseh proizvodnih in samoupravnih problemov. Da smo vsi informirani o vsem, kar se v kolektivu dogaja, je temeljna pravica vsakega zaposlenega, smo zapisali tudi v ustavi SFRJ. Še posebno pa moramo biti informirani, če hočemo doseči nadaljni razvoj samoupravnih odnosov, ker je le dobro informiran delavec lahko tudi dober samoupravljalec.

Ker bo list izhajal redno, je prav, da tudi vsi zaposleni prispevamo članke, vsak iz svojega področja dela ali hobyja. Vsebina lista bo morala biti vsestranska, vendar naj bi v osnovi služila predvsem informiranju, kateremu je tudi namenjena. Količino bo bogata in zanimiva, pa je odvisno od nas vseh, saj bomo vsi dolžni skrbeti zanjo.

Zato zaželimo našemu ELEKTROMOTORJU vso srečo na njegovi poti.

Poslovanje

Ker nas samo še nekaj dni loči do zaključka leta 1979, je prav, da na kratko preletimo, v glavnih obrisih, kako smo poslovali in kakšne uspehe pričakujemo ob zaključnem računu.

Plan, ki smo si ga zastavili za leto 1979 je vrednostno večji od leta 1978 za 27 % in tega bomo tudi dosegli, čeprav je prve mesece v letu kazalo zelo slabo zaradi nerednih dobav delov od naših kooperantov. Količinsko pa je plan večji letos od lanskega za 29 % in ga bomo celo presegli. To dokazuje, da je bil plan postavljen dosti realno in pa tudi to, da je proizvodnja tekla dosti tekoče, brez večjih izpadov.

Tako bomo uspeli realizirati v glavnem vse tiste naloge, ki smo si jih z letnim planom zadali, vsaj kar se tiče doseganja plana. Ostalo pa je še dosti nerešenih problemov, ki jih bomo morali rešiti v naslednjem letu. Tu mislim predvsem izkoriščenost delovnega časa, odgovornost, red in disciplino, zaloge materiala, itd.

V letošnjem letu bomo tudi presegli plan izvoza, kar je še kako pomembno v času, ko se vse OZD otepajo s težavami glede uvoza repromateriala zaradi kroničnega pomanjkanja deviz. Mi v glavnem nismo vedeli za te težave oziroma smo višek deviz celo prodajali tistim TOZD v okviru naše branže, ki teh deviz ne ustvarjajo sami. Tudi dohodkovno upamo, da bomo plan dosegli, vsaj tako kaže zaključni račun za 9 mesecev. Zadnji trije meseci tega stanja ne bi smeli poslabšati, kljub večjim stroškom, saj je bila prav v teh mesecih tudi rekordna proizvodnja. Na točno stanje pa vsekakor moramo počakati - na zaključni račun, ki bo pokazal, kako smo tudi finančno poslovali v tem letu.

Ko zaključujemo letošnje leto smo ob pogledu na dosežene rezultate lahko zadovoljni, saj smo dosegli tiste cilje, katere smo vsi zadali in ti cilji so bili dosti visoko zastavljeni.

Da smo dosegli te visoke cilje je rezultat prizadevnost nas vseh, ki smo kakorkoli prispevali svoj delež k skupnemu uspehu našega kolektiva.

G

Rakovec Tone

OSREDNJA KNJIŽNICA KRANJ
STUDIJSKI ODDIEL

Tavcarjeva ul. 41, 4000 Kranj

e 191100997

Zanimiva je primerjava količin, ki smo jih dosegli v zadnjih letih:

1975	1.378.843 kom
1976	1.256.983 kom
1977	1.254.509 kom
1978	1.597.409 kom
1979	2.058.500 kom

1976/75	91 %
1977/76	100 %
1978/77	127 %
1979/78	129 %

Ker je predviden plan za leto 1980 okoli 2.600.000 kom, se bo torej proizvodnja napram letu 1976 povečala za 100%.

To povečanje proizvodnje gre predvsem na račun vpeljave moderne tehnologije, male avtomatizacije, tekoče proizvodnje in ne nazadnje tudi na račun naših večjih kooperantov, ki nam dosti pomagajo pri povečanju naše proizvodnje.

Glede tekoče proizvodnje pa še nismo naredili vsega, saj se skoraj dnevno pojavljajo posamezni manjši zastoji, ki hromijo proizvodnjo. Tako so še vedno notranje rezerve in mislim, da bodo morali pripravljati izdelki še dosti storiti, da bodo ti zastoji res minimalni. Še večji problem pa predstavlja izkoriščenost delovnega časa, s katerim razpolagamo.

Plan za leto 1980 je še v delu. Povem lahko le to, da bo za približno 25 % večji po količini od letošnjega. Točne podatke bomo posredovali v naslednji številki glasila, informativni podatki pa so zajeti v prispevku ing. Meugušarja.

Vse kaže, da bo leto 1980 dosti težje, kar je posledica naftne krize v svetu. Kupna moč je zopet padla, tako, da bo uspel prodajati le tisti, ki bo kvalitetnejši, cenejši in seveda tisti, ki bo nudil boljše prodajne pogoje.

Naša največja naloga v prihodnjem letu mora biti ta, da predvideni plan dosežemo z istimi zaposlenimi (zaposlili bi samo študente) z manjšimi stroški in boljšim izkoristkom

delovnega časa.

Velik problem nam predstavlja tudi to, da proizvajamo z dragimi domačimi materiali, ki so dostikrat tudi nekvalitetni, proizvajati pa moramo motorje, ki so kvalitetni in tudi poceni, če hočemo biti konkurenčni pri izvozu. Že sedaj smo pretežno izvozno orientirani in velik del svoje proizvodnje prodamo na zunanje tržišče, v bodoče pa se bo ta delež še povečal, če bomo hoteli svoje izdelke prodati, ker se bo število izdelanih motorjev po končani investiciji povečalo za 100 %. Jugoslovanski trg je za naše potrebe odločno premajhen, razen tega pa v Jugoslaviji raste več novih tovarn motorjev, ki so res šele na začetku svoje poti, vendar bodo v nekaj letih naša močna konkurenca. Prav iz tega razloga je naša srednjeročna orientacija, da počasi preidemo na kvalitetnejše in dražje elektromotorje, kjer je konkurenca manjša in dosega tudi višje cene.

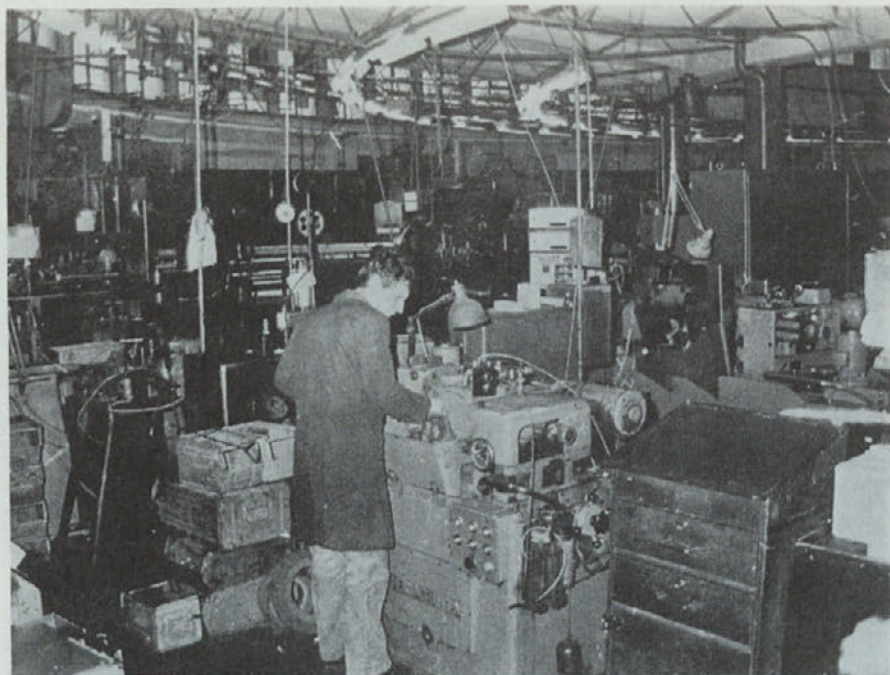
Naslednji cilj pa je tudi ta, da dosežemo tako visoko tehnološko raven proizvodnje, da bomo tudi v izvozu dosegli boljše ekonomske rezultate. To je sicer danes še težko, ker cene surovinam, OD in splošni porabi hitreje ra-

stejo kot cene našim izdelkom. Zato je rešitev samo v tem, da proizvajamo čim več in čim manjšimi materialnimi stroški in, da so izkoriščene vse ure, ki so nam na razpolago.

Informiral bi vas rad tudi še o poteku nove investicije. Kot ste že sami ugotovili, smo z gradnjo pričeli v mesecu novembru, vselitev v prostore pa načrtujemo nekje decembra prihodnje leto. S to novo investicijo bomo pridobili novih 9000 m² površin, oziroma še enkrat toliko, kot jih imamo sedaj. S tem bodo tudi dani pogoji za normalno proizvodnjo, transport in skladišče, ker danes pomanjkanje prostora predstavlja največji problem za organizacijo tekoče proizvodnje.

Oprema oziroma stroji so tudi že naročeni. Dobili bomo najsoodnejšo opremo, ki trenutno obstoja v svetu za proizvodnjo malih elektromotorjev, tako za montažo kot za proizvodnjo, pa tudi orodjarno in vzdrževanje, da bomo sposobni tako drage in moderne stroje tudi vzdrževati.

Precejšen delež te investicije je namenjen tudi opremi za razvoj in kontrolo. Ta dva sektorja sta sedaj še posebno slabo opremljena, tako, da

vseh meritev skoraj ni mogoče izvesti v tovarni ali pa te meritve niso dosti natančne. Zato je nujno, da sami nabavimo instrumente, ki so nam najbolj potrebni, tako za ugotavljanje kvalitete naših izdelkov in polizdelkov, kakor tudi materiala, ki prihaja od zunaj, ker je prav ta velikokrat zelo vprašljiv glede kvalitete.

Vse to so stroji in oprema, ki jih bomo kupili, ostane pa še mnogo drobne opreme, male avtomatizacije, orodja, priprav pa tudi nekaj namenskih strojev, katere pa moramo narediti sami, če hočemo, da bo kupljena oprema dala tiste rezultate, katere od nje pričakujemo. Včasih se da z malimi avtomatizacijami več prihraniti kot z dragimi stroji, zato je pred naših tehničnih sektorjem res težka naloga, da jo opravi dobro, vostno in do časa. Da smo te sposobni narediti doma sami, smo že večkrat dokazali, saj ni malo strojev in naprav, ki so delo naših strokovnjakov. Zato je prav, da jim tudi to pot saupamo zadano nalogo, ki pa je vse prej kot lahka.

V prihodnjem letu nas čakajo torej obsežne naloge, ki jim bomo kos le, če bo vsak pose-

seznik vložil maksimalne napore in kar največ prispeval k uresničevanju zadanih nalog, tako v pripravljajalnih oddelkih, kot v proizvodnji, le ob polni angažiranosti vseh članov kolektiva kot tudi vseh samoupravnih in političnih sil bo mogoče doseči planirane cilje in s tem naš boljši jutri.

Rakovec Tone

GOSPODARSKI PLAN ZA LETO 1980

Končuje se poslovno leto 1979, za katerega lahko trdimo, da ga bomo uspešno končali, tako glede doseganja planiranih re-

GRUPA IZDELKOV	KOLIČINE		VREDNOST		INDEKS	
	1979	1980	1979	1980	Kol.	Vredn.
Kolektor.						
motor	956.000	830.600	61.165	50.941	87	83
Asinhron.						
motor.	170.000	617.000	22.165	45.098	363	203
Var.sirene	121000	250.000	9.187	17.314	207	188
Sesalne						
enote	375.000	412.000	53.319	55.974	110	105
Sesalniki	112.000	144.00	181.103	221.798	128	122
Gospod.						
aparati	324.500	286.000	128.460	130.905	88	102
Polizdelki	-	-	56.350	46.756	-	83
SKUPAJ:	2.058.500	2539.600	511.749	568.786	123	111

zultatov proizvodnje in prodaje kot tudi doseganja akumulacije. Seveda pa to ne pomeni, da delamo brez pomanjkljivosti in notranjih slabosti. Le teh se moramo zavedati in jih upoštevati pri pripravljajanju planov za naslednje obdobje ter jih tako odpravljati.

V naši družbi se zmeraj bolj poudarja pomen planiranja in v ta namen je bilo v zadnjem času sprejetih precej sistemskih dokumentov. Tu pa ne gre za formalno planiranje, to se pravi, za sprejemanje dokumentov zaradi tega, da zado- stimo zakonskim predpisom, ampak za sočasnost, kontinuiranost in usklajenost planov vseh družbenih subjektov. Vsi ti dokumenti tudi poudarjajo, da so nosilci planiranja delavci TOZD-ov, glavni element planiranja pa je dohodek. Za naš TOZD bo leto 1980 v marsičem odločilno. Prvič se kaže upadanje konjunktura na našem proizvodnem programu in drugič, bodo iz predvidene investicijske izgradnje izhajale velike obveznosti, prav tako pa bomo zaradi gradenj delali v nekoliko nenormalnih pogojih, ki se jim bo treba prilagoditi.

Prva in druga etapa investicije v proizvodnjo sesalne enote sta zaključeni, tako, da bomo v letu 1980 delali z istimi kapacitetami kot v letu 1979. Povečanje proizvodnje bo tako moralo biti rezultat povečanja

produktivnosti z vlaganjem lastnega znanja in odpravljanjem notranjih slabosti.

Proizvodni plan za leto 1980 naj bi bil v primerjavi z letom 1979 naslednji:(tab.str.4)

Proizvodni program je v glavnem isti, novi proizvodi pa so:

1. Asinhronski motor za centrifugo, namenjen za firmo BRAUN, ZRN.
Kooperacija s firmo BRAUN poteka že dolgo zelo uspešno. Ker pa je BRAUN opustil program, za katerega smo mu dobavljali elektromotorje, je bilo treba najti nov proizvod. Tako je dogovorjeno, da nam BRAUN odstopi celotno tehnologijo z vsemi stroji in opremo za proizvodnjo tega motorja.
BRAUN nam bo dobavljali fene, ki so zelo iskani na našem tržišču.
2. Na področju sesalnikov nam bo AEG dobavljali nov tip sesalnika 6006 Automatic in Elëtronic, nov proizvod pa je iztepalnik za preproge.
3. Ponovno bo stekla kooperacija s firmo HAVELCO z aparatom za čiščenje zob.

Cilji, ki jih želimo doseči v letu 1980 so predvsem:

1. Doseganje čimvečjega dohodka,
2. Doseči izvoz 9.300.000 \$
3. Minimalno povečanje zaposlenosti

Dokončno bo gospodarski plan obdelan do konca leta 1979, ko bo obravnavan tudi na delavskem svetu tovarne.

L. Megušar

Investicije v Iskri Železniki

V obdobju zadnjih let je bila investicijska dejavnost v našem TOZD zelo močna. V letu 1976 se je pričela investicija v proizvodnjo sesalnih enot, ki je potekala v dveh etapah in je sedaj zaključena. Kljub temu pa je obstojal stalen razkorak med tržnimi potrebami in našimi kapacitetami. Ta razkorak se je reševal predvsem tako, da smo iskali zunanje kooperante, ki so prevzeli delnaše proizvodnje.

V letu 1978 se je pristopilo k izdelavi prostorskega in tehnološkega razvoja tovarne. Tako je bil že julija 1978 izdelan zazidalni načrt tovarne, s katerim smo opredelili naše možnosti prostorskega razvoja na obstoječih lokacijah, kjer smo z vseh strani omejeni. Gradnja po sprejetem zazidalnem načrtu bo potekala v dveh fazah; prva faza, to je

gradnja dvonadstropne proizvodno montažne hale v obliki črke L je že del investicijskega programa, ki je bil izdelan v septembru 1978.

Hkrati z gradnjami se je načrtovala tudi tehnologija oziroma nabava ustrezne opreme. V letu 1979 so potekala predvsem obsežna pripravljala dela:

1. Odkup zemljišč
2. Izdelava projektov
3. Pridobivanje soglasij
5. Izbira dobavitelja opreme
5. Prestavitev instalacij
6. Pridobivanje virov finansiranja

Za ilustracijo obsežnosti naložbe navajam strukturo naložb in virov finansiranja:

I.	STRUKTURA	000 din
	OSN.SRED.	Predrač.vred.
	Gradb.objekti	83.081
	Domača oprema	23.196
	Uvoz.oprema	105.089
	Rezerva-ost.	27.349
	Skupaj	238.715
II.	OBRAT.SRED.	55.510
III.	PRISP.ZA energetiko	11.458
	SKUPAJ:	305.683

VIRI FINANSIRANJA

1. Last.sred.	120.221
2. Kred.izva- jal.del	20.000
3. Kred.dobavit.	4.337
4. Inoz.blag.kred.	68.858
5. Krediti LB	84.267
6. Kredit Zavar.	
TRIGLAV	8.000

SKUPAJ: 305.683

Poglejmo si še nekoliko pa-
tančnejše, katera dela bodo
opravljena:

- GRADBENA DELA
 - izgradnja proizvodno-
montažne hale (9000 m²)
 - toplotna postaja
 - skladišče vnetljivih
tekočin (skupno s tovar-
no NIKO Železniki)
 - črpališče požarne in
tehnološke vode
 - ureditev kanalizacije
 - zunanja ureditev.
- OPREMA
 - stroji za proizvodnjo
stružni avtomati,
avtomat.stiskalnice,
livarski avtomati, itd.
 - avtomatske linije za
izdelavo statorjev in
rotorjev kolektorskih
motorjev.
 - kontrolne naprave
itd.

Gradnja proizvodno montažnega
objekta se je začela že v ok-
tobru, izvaja pa jo SGP TEHNIK
Škofja Loka. Rok dokončne iz-
gradnje je december 1980.

Prav tako bo večina opreme
dobavljena že v letu 1980, tako,
da bi investicijska naložba v
letu 1981 že morala dati
svoje rezultate.

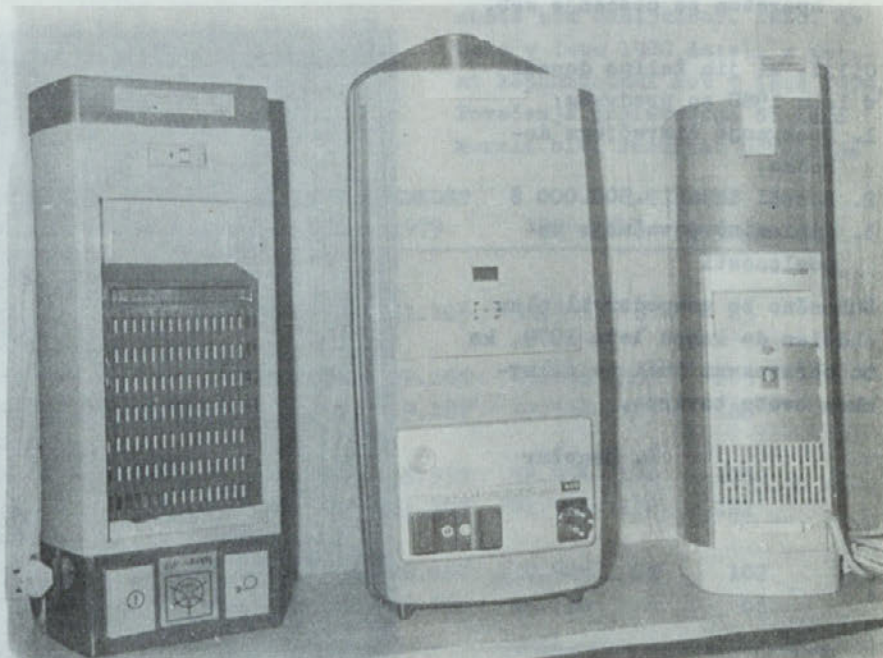
L. Megušar

Razvoj izdelkov

S hitrim razvojem tehnike
se je tudi na področju
elektromotorjev marsikaj
spremenilo. Če smo še pred
par desetletji govorili, da
je elektromotor stroj, ki
pretvarja električno energijo
v mehansko in s tem na
najčistejši in najboljši na-
čin nadomešča težaško delo
človeških rok, pa se mu je v
zadnjem desetletju uporabna
vrednost razširila na vsa pod-
ročja človekovega življenja.

Prav z razvojem malih elektro-
motorjev, ki so največ pripo-
mogli k elegantnim konstruk-
cijam gospodinjskih aparatov,
pa je elektromotor prodril v
sleherno hišo in sleherno dru-
žino. Danes si modernega živ-
ljenja brez elektromotorjev
ne moremo niti več predstavl-
ljati. Pomislimo samo na pral-
ni stroj, kako hudo je, če v
njem odpove eden izmed motor-
jev.

Čeprav današnja tehnologija
imenuje mali motor za elektro-
mehanski element, ki je sestav-
ni del neke naprave ali aparata,
pa prav naša tovarna in naši
delavci poznajo elektromotorje
kot "žive" elemente, ki se vrtil-
jo in opravljajo delo. To živ-
ljenje pa jim daje več desetin
sestavnih delov, ki v skupni
mehanski povezavi in soodvisnem
medsebojnem delovanju tvorijo
živi sklop. Naša tovarna preha-
ja že v tretje desetletje, od-
kar bolj ali manj uspešno sklap-
lja male elektromotorje naj-
različnejših vrst in moči. Vsi
ti motorji pa so bili razviti
in skonstruirani v razvojnem
sektorju. Naša tovarna se je
že ob svojem rojstvu zavedala,
da motorji niso enostavni ele-
menti in zato je že tedaj or-
ganizirala razvojni sektor z
nalogo, da budno spremlja raz-
voj motorjev v svetu in da brez
nakupov licenc razvije nove
motorje, obstoječe pa obnavlja
iz leta v leto. Te naloge smo
v letih konjunktore dokaj uspeš-
no izvajali, v prihodnjih letih
pa bo povpraševanje po motorjih
gotovo upadlo, obenem pa bo
energetska kriza segla tudi na
področje malih elektromotorjev.
Iz leta v leto se bo od motorjev

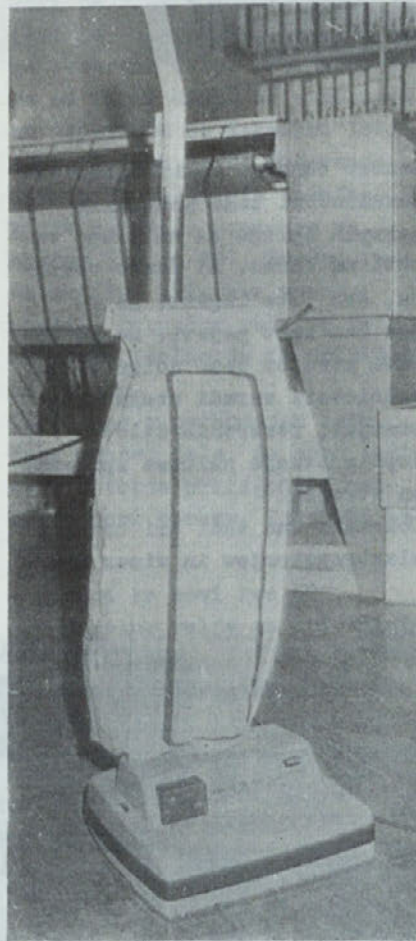

zahteval večji izkoristek, večja moč in boljše izkoriščenosti materiala. Te zahteve nas bodo prisilile ne samo k novitetam na obstoječem programu, pač pa se bomo morali lotiti nove zvrsti motorjev, kjer bomo z manj in novimi materiali dosegli večje moči in večje izkroistke.

Že v preteklosti smo se srečali s konkurenco tako na domačem kot na tujem trgu. Tudi to nevarnost smo v preteklosti dokaj uspešno prebrodili in to tako, da smo del proizvodnje malih elektromotorjev organizirali v drugih krajih, doma v železnikih pa smo se lotili bolj zahtevnih motorjev. Če je bila konkurenčnost pereča že v preteklosti, se moramo na njo toliko bolj pripraviti v prihodnjosti. Ponovno bomo morali narediti velik skok v proizvodnem programu in preiti na nove še bolj zahtevane motorje ali celo sklope. Če bomo zahtevne izdelke pravočasno razvili, če se bodo v ta razvojni trend vključile vse službe v tovarni in izven nje, ki so odgovorne za pravočasno proizvodnjo in plasiranje izdelkov, potem bomo tudi v bodoče premagovali ovire, ki jih predvidevamo.

Kot že večkrat do sedaj, nas vsa predvidevanja silijo, da razvoju izdelkov posvetimo še večjo pozornost. Ponovno pa nas bodo pestile stare težave, ki jih nikakor ne moremo spraviti na zeleno vejo. Iz vsakodnevne prakse občutimo nesorazmerja med problemi, ki prihajajo s trga in od kupcev ter možnostjo njih reševanja. Problem, ki se pojavi danes, ga z obstoječimi aparaturnami ne moremo niti registrirati niti pristopiti k realnemu reševanju. Domače opreme ni, uvožene pa se pred letom dni nikakor ne more dobiti. Opremljenost laboratorijev, pomanjkanje prostora, slabi pogoji za kreativno dela in ne nazadnje ustrezni kadri, so težave, ki jih bomo odpravili niti v nekaj letih.

Čeprav je tovarna že veliko sredstev namenila izboljšanju kadrovske strukture, pa se v razvojnem sektorju z njo ne moremo pohvaliti. Naravnost presenetljiv je podatek, da ob tolikšnem štipendiranju, v konstrukciji izdelkov opravljata delo samo dva konstrukterja (konstruiranje izdelkov za cca 1400 delavcev) in to en dipl.ing. strojništva in strojni tehnik. V konstrukciji izdelkov bo potrebno v najkrajšem času oskrbeti vsaj dva rutinirana konstrukterja, drugače bomo preveč zakasnili s predvidenimi nalogami.

Odkar se v naši tovarni poleg elektromotorjev izdelujejo v okviru mednarodnih kooperacij tudi gospodinjski aparati, je postal program tako velik in pester, da ga nam marsikdo zavida. Tudi na področju gospodinjskih aparatov je vsako leto

veliko novosti, za kar ima veliko zaslug tudi razvojni sektor, saj uspešno sodeluje z vsemi inozemskimi kooperanti. Večletne izkušnje nam potrjujejo, da takšne kooperacije moramo še bolj razširiti, poglobiti in popestriti z več novostmi.

Kot razvojni sektor imajo podobne težave gotovo tudi ostali sektorji in oddelki v tovarni. Če bomo probleme zgrabili s prave strani in pri reševanju problemov nagradili tiste, ki jih bodo najboljše in najhitreje rešili, potem nam v prihodnje leta ni treba zreti črnogledo. Prav novi kriteriji za izvajanje delavčeve učinkovitosti lahko bistveno pripomorejo k novemu poletu v celotni tovarni. Prav razvojni sektor pričakuje z novimi kriteriji večji zagon pri razvojnem delu in angažiranje tudi tistih, ki jih je bilo potrebno dosedaj stalno priganjati ali usmerjati na perečo problematiko.

Jože Šturm, dipl.ing.

Novi stroji iz Amerike

Že, ko smo se v lanskem letu pričeli pripravljati na novo investicijo in zbirati podatke o strojih, ki bi pršli v poštev glede na količine in vrste motorjev, ki jih bomo delali v naslednjih letih, so nam mnogi svetovali, naj čim več strojev kupimo v Ameriki. Zakaj? Vse formalnosti okrog pridobivanja uvoznih dovoljenj so nekoliko enostavnejše, ker Jugoslavija z Ameriko nima tako neugodne zunanje trgovinske bilance kot z državami evropske gospodarske skupnosti. Tudi vrednost dolarja se napram dinarju skoraj ne spreminja. Vrednost marke in švicarskega franka pa je v

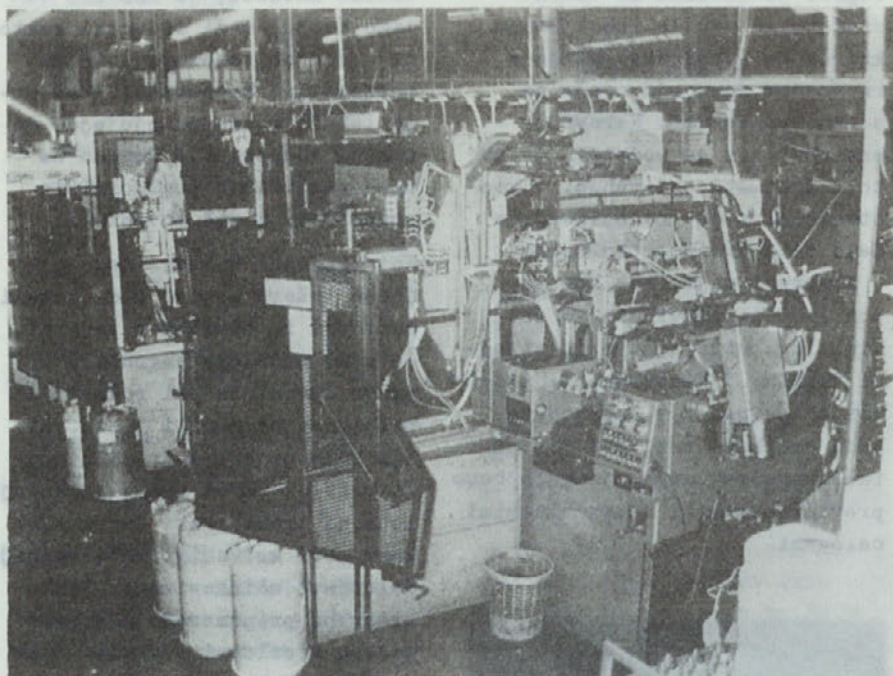

Fig. 1. Stroj za izdelavo rotorjev in statorjev.

stalnem porastu. Tako so tudi zaradi tega stroji iz Amerike zanimivejši. Pozneje pri primerjanju ponudb smo ugotovili, da so stroji v primerjavi s evropskimi tudi cenejši.

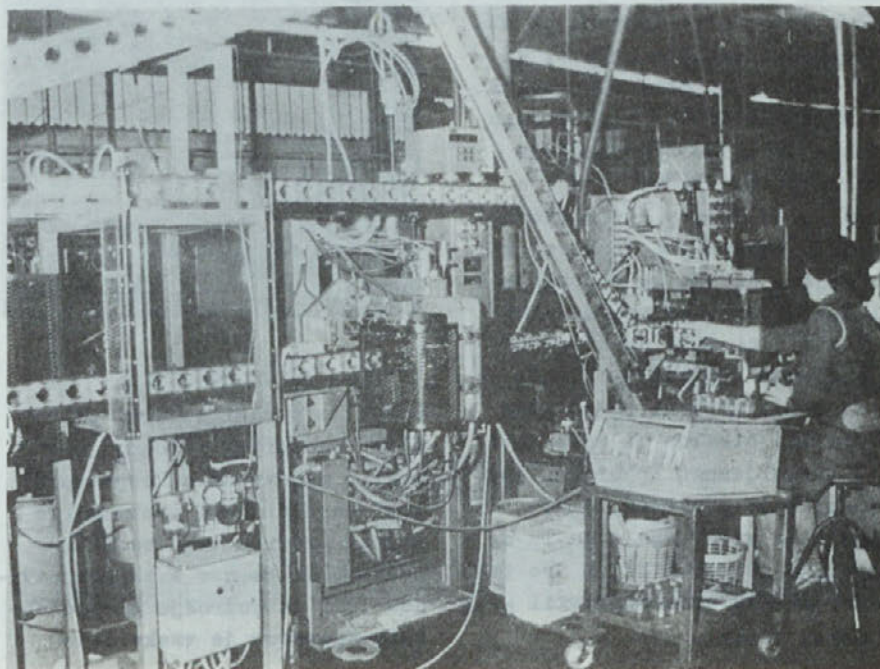
Da bi ugotovili, katere stroje za našo proizvodnjo bi lahko kupili v Ameriki, smo v lanskem oktobru obiskali nekaj tovarn s sorodno proizvodnjo in pa proizvajalcev opreme za izdelavo kolektorskih motorjev.

Od izdelovalcev strojev za izdelavo rotorjev in statorjev smo obiskali tri najbolj poznane. Ti so GLOBE, MECANEER in POSSIS. Od vseh teh treh je največja tovarna GLOBE z okrog 350 zaposlenimi in tudi z modernimi stroji v proizvodnji. Ostala dva proizvajalca sta manjša. Pred leti je bil Possis približno enak GLOBE-ju, vendar je po letu stavk odpustil skoraj tri četrtine delavcev, tako, da je po enoletnem zastoju v proizvodnji komaj zopet prišel na proizvodnjo. Tako sme lahko ugotovili, da je od vseh treh najkompletnejši proizvajalec strojev za izdelavo statorjev in rotorjev v Ameriki firma GLOBE. Vseled tega smo se vezali tudi na njega, čeprav je dal Me-

caneer cenovno nekaj ugodnejšo ponudbo. Pri tako pomembnih nakupih opreme se ne smemo vezati na firmo, ki danes obstaja, čez leto izgine, pa se čez čas spet pojavi. Še po dobavi strojev bomo dolgo morali sodelovati zaradi utekavanja strojev, rezervnih delov, dopolajevanja oziroma sprememb na strojih.

Obiskali smo tudi tri tovarne elektromotorjev in sicer Fran-

klin Electric, Shil in Oster. V omenjenih tovarnah smo videli, da imajo stroje za izdelavo gredi, zobnikov in podobno v glavnem evropske, medtem, ko so bili stroji v montaži vsi ameriški. Bili smo tudi pri firmi MINSTER zaradi nakupa stiskalnic za štancanje statorskih in rotorskih listov. Pokazali so nam nove tipe stiskalnic. Te imajo najmanj enkrat večjo zmogljivost kot ta, ki jo imamo sedaj. Tudi vleženje in vodenje paka so izboljšali, tako, da obraba na ležajih in vodilnih mestih skoraj ne nastopa. Seveda smo za vse omenjene stroje iskali ponudbe tudi v Evropi, saj po zakonu moramo za vsak stroj imeti najmanj tri konkurenčne ponudbe. Dobili smo jih od AXISA iz Italije, AUMANN iz Nemčije in MICAFIL-va iz Švice. Od vseh prejetih ponudb je bil najugodnejši GLOBE. AXIS je dražji za 10 %, AUMANN in MICAFIL pa celo za 30 %. Tudi pri stiskalnicah sta nudila SCHULER in BRUDERER 25 % dražje stiskalnice enakih karakteristik. Vse formalnosti okrog uvoznih dovoljenj, zagotovitve finančnih sredstev in podobno je trajalo skoraj leto dni. Tako smo dokončno stroje naročili letos

avgusta. V Ameriki je sedaj naročena naslednja oprema:

1. Dve hitrohodni stiskalnici tipa FM-2-125-48. Maksimalno število udarcev: 700 v minuti. Poleg osnovnega stroja je vključena še: dinamična izolacijska podloga, podajalni mehanizem, podajalni valji 3 kosi, odvijalec traku, sklopke in kontrolni mehanizem ter glavni pogonski motor 40 kW. Dobavljeni bosta v aprilu in maju leta 1980. Priključitev stiskalnic bo ob prisotnosti monterja firme MINSTER.

2. Stroji za montažo:

a) Linija za izdelavo rotorjev tipa 327 in 307 obsega:

- avtomatsko paketiranje in vstavljanje gredi,
- montaža stranskih izolac.
- vlaganje utorne izolacije
- natiskavanje kolektorjev,
- navijanje in varjenje rotorjev - 3 kosi
- vlaganje zagozd
- kontrola rotorjev
- skladiščenje rotorjev pred navijalnimi stroji
- transporterji in vlagal ne naprave med posameznimi stroji.

Zmogljivost te linije bo pri 80 % izkoristku 1740 rotorjev na izmeno pri rotorjih z 12 lamelnim kolektorjem in 1100 rotorjev na izmeno pri rotorjih s 24 lamelnim kolektorjem.

b) Navijalni stroj za rotorje tipa 304 in 325 z varilnim aparatom

c) Navijalni stroj za rotorje tipa 211 in 341 z varilnim aparatom

d) Navijalni stroj za rotorje tipa 493 z varilnim aparatom. Tega bomo vključili v obstoječo linijo za rotor sesalne enote.

e) Navijalni stroj za navijanje statorjev tipa 211, 341 in 325.

f) Linija za izdelavo statorjev tipa 327 in 307, ki obsega:

- vlaganje statorske izol.,
- vlaganje stranske plastične izolacije,
- natiskavanje priključnih sponk,
- navijanje - 2 kosa
- varenje priključnih žic na priključne sponke.

Zmogljivost omenjene linije bo pri 80 % izkoristku 110 statorjev v izmeni. Statorjev z dvohitrostnimi tuljavami se na tej liniji ne bo dalo delati. To bo treba delati po stari tehnologiji.

Vrednost naročene opreme v Ameriki je 2 milijona \$. V tej ceni je vključeno tudi 50.000\$ za rezervne dele. Dobava opreme od firme GLOBE bo v mesecih od septembra do decembra leta 1980. V teku je še reševanje nekaterih tehničnih vprašanj, ki se nanašajo predvsem na stator 327 in 307. Razvoj in tehnološka priprava morata urediti dokončne rešitve za stransko izolacijo in priključne sponke.

Torej nas v prihodnjem letu čaka precej dela, da bomo tudi naše motorje prilagodili zahtevam nove opreme. Izdelati bo treba:

- štanca za novi rez 327,
- podajalne valje za stiskalnice MINSTER,
- kokile za stranske statorske izolacije,
- orodje za izdelavo priključnih sponk za statorje 327,
- stroj za izoliranje statorjev 211, 341,
- stroj za izoliranje statorjev 325,
- stroj za izoliranje rotorjev 325,
- stroj za avtomatsko natiskavanje gredi 493,
- stroj za natiskavanje stranskih izolacijskih listov in tulk na rotorju 493,
- stroj za natiskavanje kolektorjev na rotor 493.

Iz Amerike bomo torej dobili konec drugega leta 22 različnih

strojev. Čaka nas veliko dela oziroma priprav, da jih bomo znali hitro vključiti v naš proizvodni i program. Predvideno je, da bodo naši ljudje sodelovali pri končni montaži strojev v Ameriki ter obratno pri stavljanju strojev v pogon bodo sodelovali monterji iz Amerike.

Janko Jelenc, dipl. ing.

SPREJEM MATERIALA OD DOBAVITELJEV IN KOOPERANTOV

Povsem normalno je, da ves reprodukcijski material od naših dobaviteljev in kooperantov pride v tovarno preko vhodne kontrole, kjer ugotovijo, če prispeli material ustreza našim kvalitativnim zahtevam.

Toda, ali pa naše vhodne kontrole tudi vedno poznajo te zahteve. Pogosti so primeri, ko so kontrolorji v vhodnih kontrolah prav tako kot kontrolorji v delavnicah prepuščeni sami sebi, sami določajo kvalitativne kriterije prevzema, kot osnova pa jim služijo le splošni standardi in risbe. Vendar je to za moderno vhodno kontrolo premalo. Prav tako, kot zahtevamo, da ima kontrolor v delavnici celotni potek svojega dela vnaprej določen in planiran, da je planiran tudi zahtevani nivo kvalitete, isto mora dobiti tudi kontrolor v vhodni kontroli in sicer v obliki PREVZEMNIH PREDPISOV, ki definirajo vse parametre kvalitativnega prevzema.

Naslednje, kar moramo uvesti v vhodni kontroli, je registracija podatkov o kvaliteti vhodnega materiala in sicer v obliki kartoteke po dobaviteljih, kjer so zbrani vsi podatki o kvaliteti reprodukcijskega materiala ločeno po posameznih dobaviteljih. To nam omogoča:

- 1/ Stalen nadzor nad gibanjem kvalitete vhodnega materiala.
- 2/ Dokumentirano osnovo za razgovore z dobavitelji o kvaliteti njihovih izdelkov, ki nam jih dobavljajo,
- 3/ Nabavnemu oddelku omogoča lažjo odločitev pri izbiri dobaviteljev, kadar imamo na razpolago dva ali več ponudb za isti artikel
- 4/ Stalno, sistematično spremljanje gibanja kvalitete posameznih dobaviteljev nam služi kot indikator, na katere dobavitelje se v pogledu kvalitete lahko zanesemo in na katere ne, od česar zavisi tudi velikost vzorca pri pregledu materiala.

Izredno pomembno vprašanje za korektne odnose z dobavitelji je vsebina in način sklepanja pogodb. Odstopanja od zahtevane kvalitete reprodukcijskega materiala povzročajo v proizvodnji težave ali celo zastoje in s tem finančne izgube. Zaradi tega moramo v vseh pogodbah tudi jasno in točno naše kvalitetne zahteve definirati, kot moramo definirati tudi način prevzema. Nesmiselno bi bilo zahtevati od dobavitelja, da nam dobavlja oziroma garantira sto procentno kvaliteto svojih izdelkov, če

- je dobavitelj ne more izdelati,
- je mi ne moremo točno ugotavljati,
- določena odstopanja v našem proizvodnem procesu ne povzročajo težav.

Zaradi tega se morata kupec in dobavitelj dogovoriti o dovoljenem odstopanju od sto procentne

kvalitete, katero dobavite-lj lahko izdelata, kupec pa brez težav uporabi. Ta odstopanja se definirajo s kontrolno točko, ki določa procent slabe kvalitete, ki ga toleriramo v pošiljki. Za izdelke, ki so funkcijsko važni bo kontrolna točka ostrejša in obratno, za manj važne dele bomo dopuščali višji procent neustre-zajočih delov. Načelo v trgovanju pa je, da se plačuje samo material ki ustreza zahtevam. Dobavitelj je zato dolžan priznati rabat na ceno dobavljene količine v višini kontrolne točke, ker takšen procent slabe kvalitete v pošiljki kupec sicer dopušča, vendar ga v proizvodnji ne more uporabiti.

V primeru, da dobavitelj dostavi svoje izdelke z višjim procentom slabe kvalitete, kot je dogovorjeno v pogodbi, kupec lahko postopa na dva načina:

- 1/ Celotno količino zavrne dobavitelju
- 2/ Če je situacija v tovarni taka, da bi proizvodnja v primeru zavrnitve celotne količine stala, tedaj lahko kupec poslani material prebere, dobre izdelke uporabi, slabe reklamira, poleg tega pa dobavitelju zaračuna vse dodatne stroške prebiranja.

Dodatni stroški zaradi nekvalitnega materiala se lahko pokažejo tudi v toku delovnega procesa, ker je zaradi neustrezne kvalitete potrebna dodatna obdelava ali celo prekomeren izmet. Tudi te stroške mora kupcu dobavitelj povrniti. Vsa ta določila morajo biti vnešena v pogodbo, kar potem izključuje vsak nesporazum pri reklamacijah.

V pogodbi mora biti tudi določeno, po katerih tabelah bo kupec izdelke vzorčno prevzemal. Celotni tehnološki postopek kontroliranja pa mora biti dostavljen tako končni kontroli dobavitelja kot vhodni kontroli kupca v obliki prevzemnega predpisa, zaradi ie-

enačevanja kriterijev kvalitetnega ocenjevanja pri obeh pogodbenih partnerjih.

S takim sistemom dela pri prevzemanju reprodukcijskega materiala bo odpadlo veliko število nepotrebnih reklamacij, sporov zaradi kvalitete pa praktično ne bi smelo biti. Če pa se spori kljub temu pojavijo, pa to ni zaradi sistema, temveč zaradi nedosledno izvajanih načel, ki jih sistem postavlja.

Jože Pegan, ing.

NASMEH - NE ZA SMEH

100% vhodna....

„Šajna mi se, da bo ta pošiljka O.K.“

PREDLOG ZA UVEDBO NOVEGA SISTEMA UGOTAVLJANJA DELOVNE UČINKOVITOSTI

Z analitsko metodo vrednotenja zahtevnosti dela smo postavili nova razmerja med delovnimi nalogami oziroma delokrogri po zahtevnosti in sestavljenosti. Znano je, da delovna naloga zaživi šele tedaj, ko jo dodelimo delavcu v opravljanje in ko jo ta prične opravljati.

Že pred sprejetjem Zakona o združenem delu, še posebno pa po njegovem sprejetju so se skušali oblikovati različni sistemi, s pomočjo katerih bi ugotovili, kako je delavec poverljivo delovno nalogo opravil. Delovno učinkovitost lahko ugotovimo:

- z ocenjevanjem ali
- z merljivimi kriteriji.

Obstoječi sistem ugotavljanja delovne učinkovitosti sloni izključno na ocenjevanju učinkovitosti. Izjema je samo kriterij KOLIČINA DELA v neposredni proizvodnji.

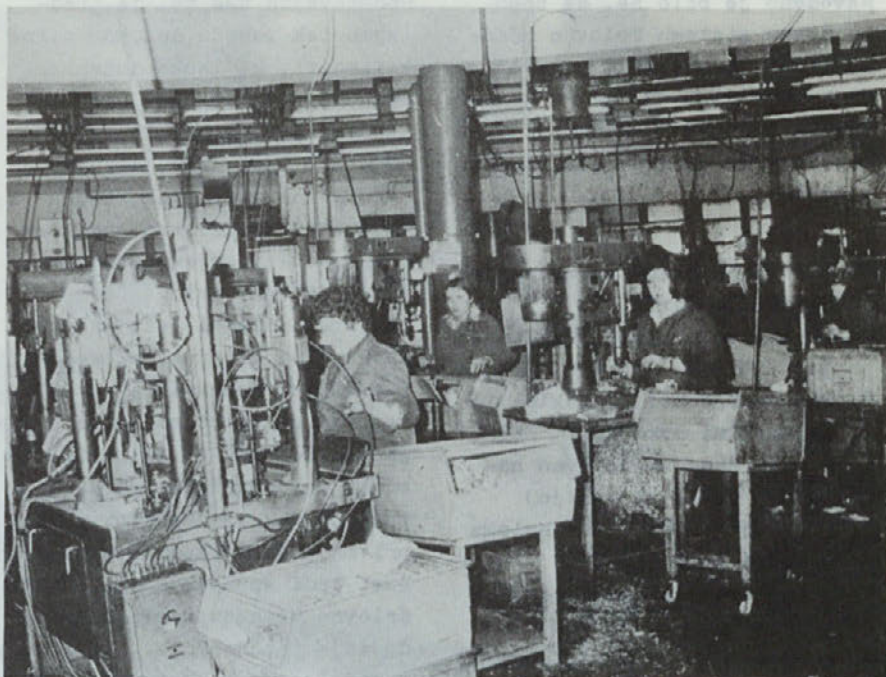
Sistem, po katerem zdaj ugotavljamo delavčevo učinkovitost nam ni dal tistega, kar smo od njega pričakovali. Ocenjevanje učinkovitosti brez meril se najbolj pogosto izrodi v ocenjevanje osebnosti in ne v ocenjevanje uspešnosti opravljene naloge. Po obstoječih podatkih o učinkovitosti bi lahko sklepali, da vse naloge (količina dela) opravimo v predpisanem času, kvaliteto in, kar je tudi zanimivo, smo zelo uspešni pri gospodarjenju s sredstvi.

Vse navedeno nam ne daje tistih rezultatov, katere smo pričakovali. Z namenom, da bi realizirali zahteve Zakona o združenem delu, da bi dejansko lahko stimulirali učinkovito opravljanje nalog in obenem s tem dosegli boljše delovne in poslovne rezultate, je izdelan predlog za drugačen način ugotavljanja delavčeve učinkovitosti. Po tem novem predlogu bi učinkovitost posameznikov in skupin merili.

Velikost delovnega prispevka je odvisna od sestavljenosti in časa opravljanja delovne naloge (količina dela) in delovne učinkovitosti, ki jo ugotavljamo z merili, ki izražajo:

- a) gospodarjenje s časom,
- b) kvaliteto dela oziroma naloge
- c) gospodarjenje s predmeti dela
- d) gospodarjenje z delovnimi sredstvi

To so groba merila, ki se v

praksi kažejo v taki ali drugačni obliki, kar bo prikazano v nadaljevanju.

Gospodarjenje s časom predstavlja na primer pri delavcu, ki dela na normo odstotek doseganja časovnih normativov, pri nenormiranih delovnih nalogah pa na drug način ugotavljana poraba časa.

Kvaliteto dela ugotavljamo pri proizvodnih delovnih nalogah na podlagi statistične metode ugotavljanja napak ali izmeta, medtem ko predstavlja kvaliteto dela vodje nekega proizvodnega oddelka lahko sintetično merilo prihrankov na surovinah ali pomožnem materialu, pri delu, ki zadevajo finančno poslovanje pa gospodarjenje s temi sredstvi. Kako gospodarimo z delovnimi sredstvi kaže n.p.r. število okvar na strojih, število ur zastojev vsled vzdrževanja itd.

Pri oblikovanju meril moramo težiti za tem, da le-ta izražajo delavčev delovni prispevek pri opravljanju čim bolj konkretnih delovnih nalog in, da ugotovimo delavčevo delovno učinkovitost vsaj na podlagi treh ali največ petih meril. Pri izboru meril moramo upoštevati načelo, da merilo zaradi merila ne služi ničemer. Sleher-no merilo mora izhajati iz na-

rave konkretne delovne naloge in cilja posamezne organizacijske enote ter izražati delavčevo delovno uspešnost glede na dosežene rezultate.

O predlogu novega načina ugotavljanja delavčeve učinkovitosti je v naši tovarni že tekla razprava na sestanku, katerega so se udeležili vodilni in vodstveni delavci tovarne ter predstavniki samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij.

Za tem sestankom je o predlogu razpravljali tudi strokovni kolegij, kjer je bil tudi napravljen ožji izbor meril, poleg tega pa je bilo sklenjeno, da je treba o predlogu razpravljati po sektorjih, obenem pa obvestiti kolektiv, da se pripravlja nov način ugotavljanja delavčeve učinkovitosti.

V široki razpravi, katere bo v tovarni organizirana v zvezi z novim načinom ugotavljanja delavčeve učinkovitosti se bo vsak posameznik lahko seznanil s predlaganim sistemom in lahko podal svoje mišljenje in predloge.

Da bi bili že takoj na začetku seznanjeni z osnovami tega sistema, vam poleg že navedenega podajam še nekaj osnovnih izhodišč.

Navedeno je bilo že, da bomo po novem sistemu delovno učinkovitost ugotavljali z merljivimi kriteriji.

Merila (merljivi kriteriji), katera bomo uporabljali, so sledeča:

1. Dohodek
2. Doseganje plana proizvodnje
3. Doseganje norme
4. Kvaliteta (izmet, reklamacije)
5. Odstopanje med planskimi in dejanskimi stroški
6. Poraba časa za delovno nalogo (velja za režijo)
7. Kvaliteta opravljene naloge (velja za režijo)
8. Izkoristek delovnega časa v proizvodnji
9. Zaloge
10. Roki
11. Odnos do dela oziroma nalog.

V skladu s predlaganim sistemom bo torej najprej treba rešiti vprašanje razpona delovne učinkovitosti, oziroma, kako velika razlika med dobrim (učinkovitim) in slabim (neučinkovitim) delavcem so še sprejemljive.

Velikost razpona je odvisna od načina ugotavljanja učinkovitosti. Običajno so razponi pri metodi, kjer se učinkovitost ocenjuje, manjši kot pa pri metodi, kjer se učinkovitost ugotavlja na podlagi meril.

V naši tovarni, kjer zdaj učinkovitost ocenjujemo (razen pri doseganju norme), imamo ta razpon od 1,00 do 1,30 za vso režijo, odnosno 1,00 do 1,40 za orodjarno in vzdrževanje.

Če bomo hoteli doseči večji vpliv delovne učinkovitosti na osebni dohodek, bomo razpone morali povečati. Pri tem pa se moramo zavedati, da čim večje so razlike med dobrimi in slabimi delavci, toliko bolj zagovornjive in dokazljive morajo biti te razlike. Ustrežno izbrana merila nam zagotavljajo, da bomo temu problemu kos.

Upoštevač vse to, je predlagan tak razpon delovne učinkovitosti, ki lahko doda najbolj učinkovitemu delavcu v primerjavi z neučinkovitim 60 % več enot dela, doseženih s količino dela. Tak razpon velja za vse delavce, ne glede na to ali opravljajo proizvodne delovne naloge (produktivni delavci) ali pa neproizvodne delovne naloge (režijski delavci).

Pri razvoju sistema nagrajevanja ali delitvi po delu, moramo enako pozornost kot vprašanju razpona delovne učinkovitosti pri izdelavi izhodišč posvetiti tudi vprašanju ali pomeni delovna učinkovitost samo dodajanje (povečanje) enot dela, opredeljenih s sestavljenostjo dela in časa.

Količino dela opredeljujeta čas, potreben za opravljanje delovne naloge in sestavljenost delovne naloge. Količina še ne pove ničesar, ali vsaj malo o dejanskem delovnem prispevku delavca. Delovna učinkovitost je v novem sistemu tisti mehanizem, ki bi moral upoštevati delovna prizadevanja slehernega delavca in, s katerim dejansko lahko napravimo korak naprej k delitvi po delu.

V količini dela je poleg vrednotenja zahtevnosti delovne naloge opredeljena le delavčeva "prisotnost" na delu. Kako uspešno pa je bil delavec "prisoten" pove šele njegova učinkovitost. Samo količina dela pomeni torej potencialne enote dela. Če vse to temeljito razmislimo, pridemo dejansko do spoznanja, da pomeni neučinkovito delo poseg v enote dela, dosežene s količino dela.

Iz predlaganega sistema je razvidno, da pri učinkovitem delu zmanjša delavec enote dela iz količine dela za 15 %, pri normalni učinkovitosti jih poveča za 15 % in pri največji učinkovitosti za 45 %.

Te odnose izrazimo s količnikom delovne učinkovitosti. Praktično je možno dosegljivih 200 različ-

nih količnikov delovne učinkovitosti, ki se gibljejo v mejah 85 % (neučinkovito delo), 115 % (normalno učinkovito delo) in 145 % (najbolj učinkovito) doseženih enot s količino dela.

Navedene meje pa naj bi seveda veljale za vsa neproduktivna dela, oziroma za vsa tista dela, kjer normativi časa niso določeni po WF sistemu. Za vse tiste delavce, ki delajo v neposredni proizvodnji in imajo določene normative izdelovalnih časov po WF sistemu pa predlagamo, da razpon 60 % med najbolj in najmanj učinkovitim delavcem ostane, vendar naj se za normalno učinkovito delo določi meja 1,25 - torej ne 1,15 kot pri režijskih delavcih.

Tako kot pri režijskih, je tudi pri produktivnih možnih dosegljivih 200 različnih količnikov delovne učinkovitosti, vendar se le-ti gibljejo v mejah od 95 % (neučinkovito delo), 125 % (normalno učinkovito delo) in 155 % (najbolj učinkovito delo) doseženih enot dela s količino dela. Iz priloge je razvidno, da pri neučinkovitem delu zmanjša produktivni delavec enote dela iz količine dela za 5 %, pri normalni učinkovitosti jih poveča 25 % in pri največji produktivnosti za 55 %.

Količnike, izračunane na podlagi določenih formul odčitavamo iz pretvorbenih tabel. Za vsako merilo lahko dobi delavec glede na delovni dosežek od 0 - 200 točk učinkovitosti. Točke učinkovitosti od 0 - 99 pomenijo, da je delavec dosegel pri tem merilu slabši rezultat od pričakovanega (normiranega), 100 točk učinkovitosti pomeni pričakovano in od 101 do 200 točk učinkovitosti nadpovprečno delovno učinkovitost.

Razponu točk učinkovitosti moramo prirediti razpon meril, to se pravi, da moramo določiti katera vrednost merila nam pomeni doseženo normalno, največjo ali najmanjšo delovno učinkovitost.

Pri oblikovanju meril moramo upoštevati gibanje pokazateljev (meril) v preteklem obdobju

(zadnjem letu, zadnjih šestih ali treh mesecih). Ako merilo zelo niha, moramo vzeti daljše obdobje.

Normalna učinkovitost naj bi nam pomenila doseganje vsaj takih rezultatov (povprečij) kot smo jih dosegli do sedaj. Pri opredeljevanju zgornje in spodnje meje delovne učinkovitosti moramo upoštevati dosežanje izkušnje. Te meje so pri različnih merilih različne in postavljene tako daleč in blizu, da so za delavca še zanimive in jih spodbujajo k bolj učinkovitemu delu.

Vsako merilo ima v celotni delovni učinkovitosti svoj pomen (vpliv, ponder). Vsote vplivov vseh meril v celotni delovni učinkovitosti ne more preseči 100 % vpliva. Pri določanju vpliva posameznika moramo upoštevati predvsem možnost dejanskega vplivanja delavca na delo in poslovanje v tovarni.

Zmnožek vpliva in doseženih točk učinkovitosti da ponderirane točke učinkovitosti (0 - 200 ponderiranih točk učinkovitosti). Iz seštvetka ponderiranih točk delovne učinkovitosti po posameznih merilih določimo (matematično ali z odčitavanjem in pretvorbene tabele ponderiranih točk v količnik učinkovitosti) količnik delovne učinkovitosti. Zmnožek količnika delovne učinkovitosti in količine opravljenega dela pa predstavljata določen delovni prispevek, izražen v enotah dela. Kot posebnost je v okviru meril predlaganega sistema merilo "ODNOS DO DELA OZIROMA NALOG". To merilo se uporablja pri vseh delavcih, razen pri tistih, kjer je to merilo nadomeščeno z merilom 6, 7 in 10 in pa pri delavcih v neposredni proizvodnji.

Rezultate, dobljene z merilom "ODNOS DO DELA OZIROMA NALOG" ugotavlja vedno nadrejeni, katerega naloga je, da naloge daje, spremlja izvajanje nalog in ugotavlja učinkovitost izvršenih nalog.

Naloge, katere nadrejeni podre-

jenemu daje, se vedno gibljejo v okviru nalog, katere so služile kot osnova za ugotavljanje sestavljenosti dela, in so zajete v RAZVIDU DEL IN NALOG. Predpogoj za ugotavljanje učinkovitosti po tem kriteriju je v tem, da je delavec vnaprej z nalogami seznanjen.

Nadrejeni mora imeti vse naloge (stalne in občasne) svojih podrejenih popisane in voditi stalno evidenco o učinkovitosti opravljenih nalog. Smatra se, da je normalna učinkovitost opravljenih nalog dosežena takrat, kadar je leta izvršena v določenem času in pričakovano kvaliteto. Če delavec dosega normalno učinkovitost, pravimo tudi, da dosega pričakovanja.

V nasprotnem primeru pričakovanja ne dosega ali pa jih presega. Točke dobimo za to merilo iz sledečih treh stopenj:

1. stopnja: - ne dosega pričakovanj = 0 točk
2. stopnja: - dosega pričakovanja = 20 točk
3. stopnja: - presega pričakovanja = 40 točk

Za vsako merilo, za katero se učinkovitost ugotavlja, moramo imeti določeno:

- naziv merila
- formulo za izračun ali stopnjevanje
- mesto, kjer zajemamo podatke za izračun
- kdo merilo izračunava
- kakšen je vpliv merila v celotni učinkovitosti
- pri izvajanju katerih nalog ugotavljamo delovno učinkovitost s tem merilom.

Kot je bilo že v začetku navedeno, bo razprava o predlaganem sistemu tekla po oddelkih v okviru sektorjev. Že v tej razpravi želimo, da vsak posameznik da svoj prispevek, tako, da bi po tej razpravi, po razpravi na sejah družbeno-političnih organizacij in organov upravljanja ter po tromesečnem poskusnem obračunu sprejeli na referendumu tak samoupravni splošni akt o ugotavljanju delavčeve učinkovitosti, ki bo dejansko zagotavljal delitev po delu.

Franco Kavčič

Osnovna organizacija ZK

V tovarni deluje osnovna organizacija zveze komunistov. Osnovna organizacija je temeljna oblika organiziranja komunistov. V njej se uresničujejo pravice in obveznosti, ki so skupne za vse člane ZKJ. Osnovna organizacija nadalje gradi in uveljavlja tako vsebino in metodo dela, ki bo nenehno vzpodbujala demokratično razpravo in dogovarjanje ter sporazumevanje delovnih ljudi in občanov. Pri svojem delu uporablja marksistično analizo družbene prakse, sklepe in informacije organov zveze komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij, pa tudi izkušnje iz dela v svojem okolju.

Osnovna organizacija ima svoj poslovnik organiziranosti, volitvah in načinu dela. Z njim ureja kot je povedano, svojo organizacijsko obliko, način izvolitve vodilnih funkcionarjev in predstavnikov v drugih DPO, Krajevni organizaciji, Občinski konferenci in komiteju ZK, itd. Osnovno organizacijo vodi sekretar, širši vodstveni organ pa je sekretariat. Ta pri nas šteje tri člane. Mandat organov organizacije traja dve leti.

Osnovna organizacija v temeljni organizaciji združenega dela združuje in usmerja dejavnost komunistov pri reševanju vseh bistvenih vprašanj razvoja TOZD. Uresničuje socialistično družbeno ekonomsko pozicijo političnih odnosov, ki temeljijo na družbeni lastnini proizvodjalnih sredstev. Zagotavlja neposredno samoupravno odločanje delavcev o dohodku in njegovi delitvi.

V preteklem mandatu, t.j. v obdobju december 1977 - november 1979 je osnovna organizacija delovala na vseh področjih družbenoekonomskega in političnega življenja tovarne. Tako

je redno na sleherni seji obravnavala družbeno ekonomski položaj tovarne, s celotnim spletom vprašanj na tem področju. Nadalje je tekoče spremljala zunanje politične dogodke, o njih razpravljala in ustrezno razlagala med delavci. Obravnavala je periodični in zaključni račun TOZD, socialno in stanovanjsko problematiko, sprejemala nove člane, izvajala družbenopolitično izobraževanje članov ZK, sodelovala z DPO v tovarni, obravnavala pripravljenost na LO in DSZ, sodelovala v akciji 20 00 ZKS v občini, vodila razgovore s študijsko skupnino iz CK ZKS, razpravljala o samoupravni organiziranosti TOZD in DO, itd.

V ponedeljek 3.12.1979 smo se komunisti zbrali na programskovolilni konferenci osnovne organizacije. Pregledali smo dejavnost v preteklem obdobju in obširno razpravljali o nalogah, ki nas še čakajo. Sekretar tov. Gasar Maks je poročal o pretklih delu, pri čemer je poudaril vlogo osnovne organizacije v razvoju samoupravnega in družbenoekonomskega aspekta tovarne. Osnovna organizacija je namreč na domala vseh sejah obravnavala gospodarsko situacijo v tovarni. Direktor je redno poročal o proizvodnih in poslovnih problemih tovarne. Komunisti iz baze (oddelkov) pa so poročali o problemih iz delovnega procesa. V razpravi se je iskala ustrezna rešitve, ki naj bi doprinesle k boljšim poslovnim rezultatom. Tako so bili sprejeti številni disciplinski ukrepi, stabilizacijski plan, postavljene so bile zahteve po izboljšanjem informiranju delavcev itd. Osnovna organizacija je nadalje podprla akcijski program poslovanja, ki ga je izdelal direktor. S tem naj bi dosegli boljše poslovne rezultate ob racionalizirani porabi materiala in delovnega časa ob hkratnem zmanjšanju stroškov. Akcijski program je postavljajal kon-

kretno naloge neposrednim izvajalcem nalog in nosilcem odgovornosti. Osnovna organizacija se je zavzela za uresničitev tega načrta in dala vso podporo direktorju. Vzporedno s tem je osnovna organizacija na podlagi stališč predsedstva CK ZKJ sprejela načrt stabilizacijskih ukrepov v TOZD. Ta je vseboval zahteve po zmanjšanju zalog materiala in nekorantnega materiala, po znižanju stroškov za potovanja v tujino in sploh znižanju materialnih stroškov, po racionalnejšem izkoriščanju delovnega časa itd. Postavljene so bile konkretne zadolžitve odgovornim delavcem TOZD, kaj morajo storiti v smislu tega načrta.

Slabost osnovne organizacije pa je bila v tem, da se uresničevanje nalog ni nadziralo. Tako ugotavljamo, da nobeden od načrtanih planov, akcijski načrt in stabilizacijski plan nista v popolnosti realizirana. Tu gre za subjektivno (človekovo) napako, neprizadevnost. Če bi se vsi maksimalno angažirali za uresničitev vseh zastavljenih nalog, predvsem pa nalog iz svojega delokroga bi gotovo dosegli željeni cilj. Tudi

subjektivne sile kot so družbenopolitične organizacije (sindikati, mladina, ZK in ZB) ter samoupravni organi so bore malo napravili, da bi se problemi te vrste učinkovito reševali.

Osnovna organizacija je nadalje stalno opozarjala na zaostritev odgovornosti, zvečanje delovne zavesti in poostritev poslovne discipline. Na koga so bila ta opozorila naperjena? Na vse delavce, tako na vodilne in vodstvene kot na neposredne proizvajalce. Vsem je poverjena neka odgovornost. Enim večja, drugim manjša. Temu ustrezno so zanj tudi vrednoteni in plačani. Vsi od kraja pa lahko priznajo, da zavest o odgovornosti ni porasla. To se kaže v nezmanjšanem številu odsotnosti, nezmanjšanem izmetu, nezmanjšanih stro-

ških itd. Vsak se lahko tu notri najde in premisli, kakšen je njegov delež izpada dohodka. In na škodo koga gre vse to? Prav gotovo na škodo vseh, tudi na škodo tistega, ki je vse le-to vestno delal in dosegal pričakovane ali nadpovprečne rezultate.

Prav slednje pa je argument, ki utemeljuje ločene obračune po oddelkih ali stroškovnih mestih ali TOZD-ih. "Čisti računni so dobri prijatelji", pravi pregovor. Čistih računov pa ne bomo imeli, dokler ne bomo vedeli, kdo koliko popije in koliko plača. Mi vsi pijemo iz enega soda, ne glede na to koliko kdo popije, vsi plačamo popolnoma enak delež. Ta problem pa je rešljiv edino z ustanovitvijo TOZD-ov po ekonomsko in tehnološko zaključenih enotah. Pri tem pa seveda voditi strog nadzor nad razrastom in bohotenjem administracije in poslovnih struktur.

V tem smislu je problem obravnavala tudi osnovna organizacija ZKS. Obširna razprava je tekla ob obisku skupine CK ZKS, kasneje pa je bila na to temo diskusija še v DO.

Na področju zunanje-politične dejavnosti je osnovna organizacija obravnavala odnose Jugo-

slavije z Bolgarijo, Albanijo in SZ. Obravnavala je tudi vojno-politično situacijo v svetu, razmere v Jugovzhodni Aziji (Vietnam-Kampučija-Kitajska), odnose s Kubo ob pripravah na konferenco neuvrženih v Havani in slednjič, rezultate konference v Havani.

Člani ZK so se preko teh obravnav podrobno seznanjali z resničnimi dejstvi brez potvornih informacij. Informirani so bili takorekoč iz prve roke in si tako ustvarili pravo podobo dogodkov. Namen zunanje-politične dejavnosti pa ni le v tem, temveč, da bi člani ZK naprej objektivno obveščali javnost - delavce TOZD-a o svetovnih dogajanjih in vlogi ter dejavnosti Jugoslavije pri tem. Računamo, da so komunisti to poslanstvo tudi odigrali.

Družbeno-politična in samoupravna aktivnost vseh subjektivnih faktorjev, t.j. družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov delegacij in poslovnih organov je temeljni pogoj za njihovo dinamiko in eksistenco. Z delovanjem teh samoupravnih in družbenopolitičnih struktur pa ne moremo biti povsem zadovoljni. Predvsem gre za premalo resno in poglobljeno delavnost. Kaj je v tem raz-

log Mogoče preslaba in nepravilna informiranost? Morda neprizadevnost posameznikov? Lahko tudi prevelik vpliv individualnih faktorjev posameznikov, vodilnih in vodstvenih? Natančnih razlogov ne poznamo, verjetno pa vsi naštetih razlogi delno vplivajo na nedelavnost. Naloga vodstev družbenopolitičnih organizacij, posebno pa zveze komunistov je, da vzpodbujajo delo samoupravnih organov, da sodelujejo pri vsebinskih zasnovah njihovih programov, da konkretno pomagajo pri delu, vodenju razprav, razreševanju vprašanj itd. Pri tem ne smemo spregledati družbenopolitičnih nalog in odgovornosti vodilnih in vodstvenih delavcev ter poslovnih organov. Oni so prvi, ki so dolžni vzbuditi in podpirati delo vseh samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in delegacij. Tu ne moremo in ne smemo govoriti o politiziranju, tu gre za uresničevanje samoupravljanja, za posredno odločanje delavcev. Vodilni in vodstveni delavci, ki tega ne razumejo in ne podpirajo, ne morejo biti na čelu samoupravnih in organizacijskih struktur. O preteklem delu organizacije je spregovoril tudi sekretar Občinske konference ZK. V svoji razpravi je poudaril, da se OO ISKRE v preteklem mandatu prišteva med aktivnejše v občini. Očital nam je le maloštevilnost, toda kvalitete se ne da oporekati. Nadašnje je mnenja, da imamo zelo slabo razvito sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami. To je zapaženo že ob obisku skupine iz OK ZK in CK ZKS, pa tudi iz poročila je to razvidno. Če so komunisti premalo ali nič zastopani v vodstvenih in drugih družbenopolitičnih organizacijah, potem delo subjektivnih sil ni koordinirano. Vsak se zaletava v svoj zid, ni pa enotne akcije, ki bi bila znatno moč-

nejša in prodornejša. Nujno je, da se komunisti ob naslednjih volitvah vključijo v domala vse DPO in samoupravne organe in prevzamejo tudi ključne odgovornosti, če jim bodo poverjene.

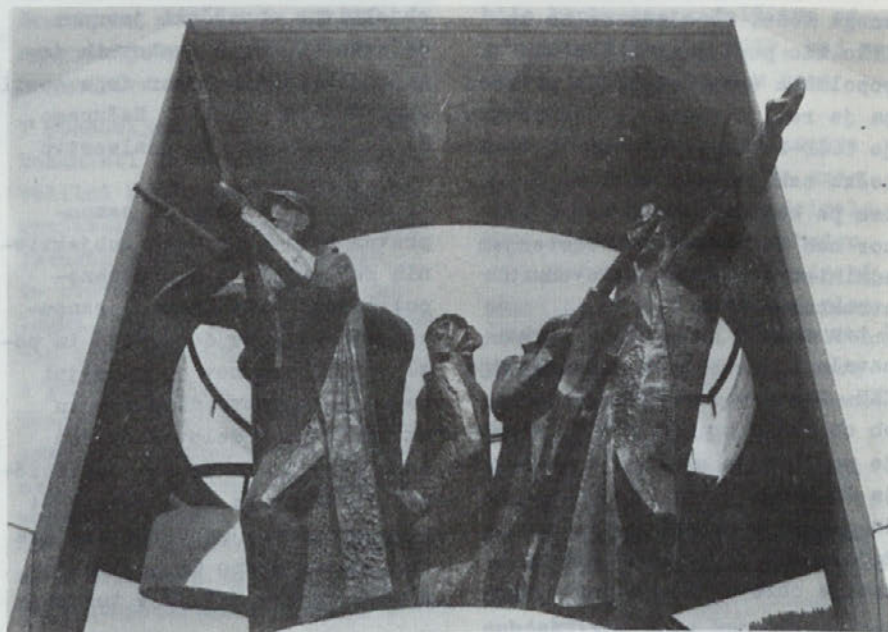
Nadalje je opozoril na vlogo sindikata, ki jo ima po sprejetju Zakona o združenem delu. Sindikat naj ne bo servis za pre-skrbo z živili, socialnimi pomočmi, itd. Lahko dela tudi to, vendar naj bo to njegova postranska dejavnost. Da se pa to izvesti tudi drugače, z raznim regresiranjem, krediti, itd. Teža dela sindikata mora biti v družbenopolitičnem delu v bazi - med delavci. Sindikalni delavci morajo v kolektivu razlagati stališča, sklepe, predloge samoupravnih organov, delegacij, itd. Izvršni odbor mora delati na enakih področjih kot delavski svet ali ostale DPO. Sindikat je po ZZD nosilec vseh poprežanjih razprav na zborih delavcev ob sprejemanju raznih samoupravnih aktov, je podpisnik družbenih dogovorov, ki jih sklepajo družbenopolitične skupnosti, samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka, ustvarjenim s skupnim poslovanjem, itd. Zaradi tega je treba sindikalno vodstvo usmeriti v tako delo in mu pri tem tudi pomagati, da se bo znašlo na pravi poti.

V razpravi je namenil dosti besed družbeno politični aktivnosti vodilnih, vodstvenih delavcev in poslovodnih organov. Od vseh navedenih je obvezno zahtevati družbeno aktivnost. Vodilni ali vodstveni delavec, ki ni pripravljen ali sposoben delovati v smislu socialističnega samoupravljanja, ne more zasedati tako delovno mesto. Do teh vprašanj je treba postopati dovolj rigorozno, ne glede na neformalne razprave, ki temu sledijo. S tem pa ne pravimo, da vodilni delavec mora biti komunist. Je pa očitno, da kdor je toliko družbenopolitično razgledan in aktiven, da zna v socialističnem

smislu voditi neko organizacijo ali skupino, bo nedvomno prav kmalu vstopil v vrste zveze komunistov.

Po obširni razpravi so sledile še volitve novega vodstva OO ZK. Novo vodstvo je nato podalo programske usmeritev OO za predstoječi mandat, ki ga v celoti objavljamo.

Sekretar OO ZK
Marjan Šmid

PROGRAMSKA USMERITEV OOOZKS ZA PREDSTOJEČI MANDAT:

Temeljna izhodišča:

Osnovna organizacija ZKS je na osnovi poročila o dosedanem delu ter na podlagi resolucije VIII. kongresa ZKS, XI. kongresa ZKJ, stališč in poročil predsedstev CK ZKS in CK ZKJ sprejela program svojega dela v prihodnjem mandatnem obdobju.

Programska izhodišča vsebujejo splet vprašanj, ki so prisotna v naši celotni družbi na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti, splošnega ljudskega odpora itd. Večji poudarek je dan

predvsem na področja:

- gospodarjenje v TOZD-u in stabilizacijski ukrepi
- samoupravna organiziranost TOZD
- kadrovska politika v TOZD
- družbeni standard
- delitev po delu
- zaključni računi
- zaposlovanje
- idejnopolitično izobraževanje članov in krepitev OO ZK
- zunanje politična dejavnost
- delovanje na področju LO in DSZ
- delagatski sistem
- kultura
- šport in rekreacija

1. Gospodarjenje v TOZD in stabilizacijski ukrepi:

Osnovna organizacija je na seji 30. maja 1979 sprejela akcijski program za okrepitev stabilizacijskih naporov. Akcijski program je bil sprejet na osnovi stališč predsedstva CK ZKJ o ukrepih v družbenoekonomski politiki v SFRJ. Že v poročilu je bilo opozorjeno, da se ta program ne realizira v zadostnem obsegu. Posledica tega je, da se problemi še naprej kopičijo in povzročajo nevoljo v kolektivu. Osnovna organizacija bo zato v prihodnosti zahtevala od samoupravnih in poslovodnih organov posebno pa od komunistov na ključnih položajih, da se sprejeta stališča uresničijo. Gospodarjenje je zadnji dve, tri leta dokaj uspešno. Dohodek narašča hitreje kot njegova poraba, narašča pa tudi izkoristek delovnega časa. Tudi čisti dohodek je v preteklosti naglo naraščal, kar je omogočalo porast osebnih dohodkov in oblikovanje sklada skupne

porabe. Zadnji dve leti beležimo tudi ostanek dohodka, tako, da je tudi poslovni sklad porasel za 350%. Vzporedno s rastjo družbenega proizvoda pa so se pojavile potrebe po razširjeni reprodukciji. V obstoječih proizvodnih pogojih in zastareli tehnologiji /predvsem strojni opremi/ ni mogoče več dvigati produktivnosti in na ta način dosegati boljše rezultate. Izdelan je bil investicijski elaborat za gradnje nove tovarne in nabavo nove opreme. Rezultat investicije naj bi bil, da ob normalnem porastu zaposlenih /1% letno/ dvignemo produktivnost za 26%, dohodek pa celo za 100%. Vzporedno s tem se mora izvajati prestrukturiranje proizvodnega programa iz manj na bolj zahtevne izdelke. Sodobna tehnologija bo to omogočala, zagotoviti je treba le potrebno tako tehnološko organiziranost in disciplinsko raven, do bomo te možnosti izkoristili. To bomo dosegli z maksimalnim angažiranjem strokovnjakov in ustreznimi razlagami, /vzgojo delavcev/ na zborih delavcev. Naloga je izredno odgovorna in zahtevna, zato velja opozoriti poslovodne, vodilne in vodstvene delavce ter samoupravne organe in DPO, da vsa odgovornost leži le na njih.

Ukrepe za doseglo boljših poslovnih rezultatov vsebuje tudi akcijski program poslovanja, ki ga je izdelal direktor, obravnavali in podprli pa tudi samoupravni organi in DPO. Uresničevanje akcijskega programa je naša skupna naloga. Zveza komunistov se bo zavzemala, da se tudi resnično izvaja. Rezultate le tega se bo iskalo v obravnavah zaključnega in periodičnih obračunov. Če se bo izkazalo, da rezultati niso zadovoljivi bo zveza komunistov pokrenila ustrezno akcijo in proti kršiteljem odločno ukrepala.

2. Samoupravna organiziranost in razvoj

Temeljna organizacija je glede na zahteve zakona o združenem delu neprilicno organizirana. V preteklosti so bili v tem problemu že razprave pa tudi s strani CK ZKS in OK ZKS smo bili opozorjeni naj se primerneje organiziramo. TOZD šteje cca 820 zaposlenih, kar presega prakso za ustanavljanje TOZD-ov, ki pravi naj TOZD ne šteje preko 300 zaposlenih. Notranja organizacija, ki je uzakonjena s Statutom je taka, da so tehnološko zaključene celote tudi obračunsko ločene. Iz tega je razvidno, da obstajajo ekonomsko opravičljivi argumenti za samostojnost teh delov delovnega procesa seveda z ustrežno medsebojno solidarnostjo.

Glede na sklepe OO ZKS je naša nadaljna naloga, da se na tem področju stvari odvijajo naprej tako, da bi ob izpeljani investiciji razpolagali s potrebnimi podatki, potrebnimi za ustanavljanje TOZD-ov. Naloga komunistov predvsem pa tistih na ključnih položajih je, da akcijo podprejo k njenemu

nemotenemu poteku. V tem času je treba razrešiti tudi problem povezovanja v obstoječo delovno organizacijo. Proučiti in izdiskutirati je treba možnost ustanovitve delovne organizacije ISKRA Železniki in se TOZD-irati znotraj te.

Tudi to je še stvar razprave v DPO kolektivu in samoupravnih organih. S tem pa aktivnost v smeri organiziranja TOZD ne sme zameriti. Združevanje TOZD v višjo asociacijo prav zaprav v tej fazi še ni bistveno.

V pripravah morajo svojo aktivnost pokazati tudi DPO. Sindikat in mladina se pravzaprav lahko že pred tem ustrežneje organizirata. Lahko se osnujejo osnovne organizacije po predvidenih TOZD. Izkušnje takega dela bi kaj dobro koristile kasnejšemu tozdiranju, saj bi že poznali nekatere objektivne in subjektivne težave bodočih TOZD.

Zveza komunistov se mora kot organizacija in posameznik pri tem polno angažirati. Komunisti so dolžni na celi črti samoupravnega dograjevanja tovarne največ doprinesiti k sporazumevanju.

V letu 1980 bodo volitve v samoupravne organe TOZD, DO in SOZD.ZK je že v preteklosti vedno sodelovala v vseh pripravah. Tudi tokrat se bo ZK angažirala v smeri vključevanja svojih članov. Opaziti je namreč, da je prisotnost komunistov v SO zadnje čase zelo upadla. Neaktivnost samih komunistov in nepripravljenost nekaterih za sprejemanje samoupravljalških nalog je dosegla nezaželen učinek. Na splošno je prisotnost ZK upadla s tem pa tudi avtoriteta organizacije.

Ob bodočih volitvah je obvezno, da se vsi člani ZK vključijo v samoupravne organe, ter v njih prevzemajo tudi odgovorne naloge če jim bodo poverjene.

3. Kadrovska politika:

V skladu s srednjeročnim družbeno-ekonomskim razvojem je treba začrtati tudi kadrovske politike. Osnova kadrovskega načrtovanja mora biti proizvodni program oziroma konkretno razvid del in nalog v TOZD-u. Kadrovska politika mora biti tako kvalitativno kot kvantitativno dokaj točno načrtana. Pri srednjeročnem načrtovanju le te je nujno sodelovanje vseh subjektivnih faktorjev v tovarni. Njena dokončna definicija naj bo odraz želja, potreb in možnosti TOZD in kraja. Samoupravni in poslovodni organi ter vodilni delavci so se dolžni ravnati začrtane kadrovske politike, vpliv individualnih interesov pa omejevati na minimum. Nameščanje in razmeščanje delavcev na vsa delovna mesta mora biti izvedeno strogo po sprejetem SA za vodilna mesta pa je treba obvezno upoštevati smernice o kadrovske politiki.

Če se za nek delokrog zahteva take in take pogoje, jih je pri kandidatih tudi treba preverjati. Opozoriti velja predvsem na izpolnjevanje družbenopolitičnih pogojev. Dokazila o družbenopo-

litični aktivnosti morajo biti argumentirana. Tako se bomo izognili še nadaljnemu zasedanju-odgovornih mest s samoupravno in družbenopolitično neosveženimi in neaktivnimi kadri. Nadalje velja, da se vodilni in vodstveni delavci okvalificirajo z družbenopolitičnim delovanjem med delavci in v družbenopolitičnih organizacijah. Ni dovolj, da so strokovnjaki svojega poklica, poznavati morajo tudi druga družbena področja in jih delavcem ustrezno razlagati. Tovariši oziroma tovarišice, ki tega pogoja ne bodo izpolnjevali v bodoče ne bodo mogli biti na čelu organizacijskih in samoupravnih struktur.

Zveza komunistov ima torej na tem področju dovolj naporega in odgovornega dela. Če je avatgarda delavskega razreda in če prevzema odgovornost za razvoj družbenopolitičnega sistema potem lahko postavlja tudi osnovne zahteve, ki so v skladu z načeli naše samoupravne socialistične demokracije.

4. Družbeni standard:

Socialna struktura delavcev naše tovarne je v povprečju dobra, vendar se s tem ne moremo zadovoljiti. Res, da ni velikih socialnih razlik, so pa še vedno problemi s tujo delovno silo. Zaradi deficitarnosti nekaterih poklicev smo prisiljeni zaposlovati tuje delovno silo. Za to je treba zagotoviti osnovne življenske pogoje. Zveza komunistov se mora zavzemati za enakopraven družbenoekonomski položaj teh delavcev.

Financiranje potreb družbenega standarda mora biti sicer v sorazmerju z dohodkom tovarne, morajo pa o tem imeti odločilni vpliv delavci. Družbena prehrana, prevozi in financiranje stanovanjske izgradnje so področja, ki neposredno zadevajo vse delavce TOZD-a in jih je potrebno z zadostno odgovornostjo obravnavati in urejati.

Stanovanjska graditev je v kraju že nekaj časa problem. Nepravilni pristopi k reševanju tega so v preteklosti napravili več škode kot koristi. Šele pred kratkim se je našel izhod v nadomestnih gradnjah in novelaciji urbanističnega načrta. Kljub temu pa se stvari zelo počasi premikajo.

V področje stanovanjske graditve, posebno individualne gradnje pa bi bilo treba vnesti tudi več reda in organiziranosti. Na nekaterih območjih se uveljavlja praksa ustanavljanja stanovanjskih gradbenih zadrug. Te omogočajo cenejšo gradnjo in ažurnejšo preiskrbo gradbene dokumentacije in materiala.

5. Delitev po delu:

TOZD je v letu 1978 sprejela sporazum o osnovah in merilih za oblikovanje sredstev za OD in skupno porabo. V sporazumu so konkretna določila za povračila iz materialnih stroškov in obračunavanje osebnih dohodkov. Le to je izvedeno po ustreznih metodologi

vrednotenja zahtevnosti dela in izvajalčeve učinkovitosti. V TOZD-u je že pripravljeno gradivo za razpravo po tem vprašanju. Gre za to, da se v ocenjevanju učinkovitosti preide na merljive kriterije. Takozvana osebna ocena bi s tem odpadla. Zveza komunistov je zainteresirana za urejanje teh vprašanj, zato bo tudi z vso resnostjo pristopila k njihovemu razreševanju.

6. Periodični obračuni in zaključni račun

Bistvo obravnave periodičnih in zaključnega računa je prerez skozi preteklo poslovanje, ugotovitev slabosti, ki so vplivale na dosežen rezultat in okarakteriziranje pozitivnega trenda razvoja. Pri tem niso tako pomembne številke, kot dejstva, ki so do teh pripeljala. Ugotovitve obravnav zaključnih računov so tudi kazalci gospodarjenja, ki se po ZZZD morajo predložiti v obravnavo delavcem. Zveza komunistov mora do teh kazalcev zavzeti ustrezna stališča in jih primerjati z razvojem širše družbene skupnosti.

7. Zaposlovanje

Občinski srednjeročni plan predvideva v prihodnjem srednjeročnem obdobju zaposlovanje s cca 1,5 % letno rastjo. Od tega v industrijo še celo nekaj manj.

Na trend zaposlovanja je naša organizacija že nekajkrat opozarjala - tudi na delavskem svetu. Treba je izpodbiti zakoreninjeno miselnost po ekstenzivnem zaposlovanju in dviganju produktivnosti le na ta račun. Omejiti se moramo na možnosti, ki nam jih nudi naravni prirastek, sicer pa napraviti korak naprej v novih tehnoloških in organizacijskih prijemih.

8. Idejnopolitično izobraževanje članov ZK in krepitev osnovne organizacije

Osnovni cilji idejnopolitičnega usposabljanja v ZK je usposobiti komuniste za politično delovanje s katerim se bodo zavzemali za cilje socialistične samoupravne družbe, znali potegniti pri tem za seboj množice in idejno razložit nosilce nasprotnih teženj.

Vsposobljeni morajo biti za spreminjanje družbenih in gospodarskih razmer v svojem okolju. /citat iz brošure politične šole CK ZKS/.

Vsakemu komunistu je potrebno omogočiti individualni in skupinski študij. Zato moramo opredeliti literaturo, ki naj bi jo imel vsak komunist, vsaka osnovna organizacija, vsaka knjižnica. Oblike idejno političnega izobraževanja morajo biti trajne po vsebini, metodah in obsegu. Na podlagi sedanjih potreb in možnosti se izvajajo sledeče:

Seminar za kandidate za sprejem v ZK, ki šteje cca 30 ur za skupino, ki ni večja od 25 do 30 slušateljev. Seminar pod pokroviteljstvom OK ZKS izvaja

delavska univerza.

Seminar za novospregjete člane ZK. Traja cca 40 ur za skupino 30 - 40 slušateljev izvaja pa ga prav tako delavska univerza. Programi izobraževanja za OO ZKS so bili v preteklosti izvajani v režiji OK ZKS po novem pa je približan samim osnovnim organizacijam. Obvezni del programa, ki obsega zunanje politične teme, ekonomska gibanja, družbenopolitični sistem in planiranje izvajajo uvodničarji, ki jih morajo imenovati same osnovne organizacije ZKS ob pomoči OK ZKS. Osnovna organizacija mora občasno preverjati kako in koliko se člani ZK izobražujejo po tem programu. Večerna politična šola vsebuje enoten program, ki šteje 120 ur za cca 25 slušateljev. Tovrstno izobraževanje je lahko v okviru osnovne ali več osnovnih organizacij v lastni izvedbi, ali izvedbi OK ZKS oziroma delavske univerze. Trimesečni seminar teorije in prakse marksizma je na ravni srednje politične šole in se izvaja za izbrane člane s predhodno ustrezno stopnjo izobrazbe. OO ZKS morajo v poropcu s številom članov pošiljati na to izobraževalno obliko ustrezno število članov. Srednja politična šola pri CK ZKS izobražuje komuniste še posebno delavce iz neposredne proizvodnje za uspešno družbeno politično delovanje. Vsaka OO ZKS ima možnost pošiljanja kandidatov na to šolo. Večje OO ZK pa so pravzaprav obvezne zagotavljati kandidate za tovrstno izobraževanje. Politična šola ZKJ Josip Broz Tito v Kumrovcu je najvišja oblika družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja komunistov iz osnovnih občinskih republiških in pokrajinskih organizacij ZKJ. Študijsko izobraževanje te vrste pa zagotavlja še fakulteta zasciologijo, politične vede in novinarst-

vo v Ljubljani.

Izvajanje družbenopolitičnega usposabljanja komunistov je pravica in dolžnost slehernega člana ZK in OO ZK zato se tudi naša OO ZK mora aktivno vključiti v opisane oblike in izvajati lasten začrtani program. Povečanje števila članov je prav tako ena važnejših nalog OO ZK. OO ZK naj bi imela vsaj 10 % zaposlenih članov kolektiva.

9. Zunajnepolitična dejavnost OO ZK

OO ZK bo s politično dejavnostjo prispevala k uresničevanju take zunanje politike kot jo je izoblikovala zveza komunistov v svojem dolgoletnem boju za enakopravne odnose v mednarodnem delavskem gibanju. Med svojimi člani bo utrjevala poglede na neuvrščenost in enakopravno ekonomsko sodelovanje med narodi. Zavzemala se bo za pravilno razlago jugoslovanske zunanje politike med delavci in krepila misel tovariša Tita o odnosih med narodi sveta. Osnovna organizacija se bo zavzela tudi za politično višjo usposobljenost kadrov, ki kontaktirajo s tujino. Pogosteje bo posegala v ugotavljanje rezultatov in posledic obiskov naših predstavnikov v tujini. Način njihovega dela in predstavljanje tovarne navzven. Vzpodbuditi bo treba višjo zavest ne samo delavcev temveč tudi odgovornih kadrov v TOZD-u o socialističnem samoupravljanju in spoštovanju priborjenih vrednot.

10. Ljudska obramba in družbena samozaščita

Zveza komunistov mora nenehno skrbeti za idejno in akcijsko enotnost vseh družbenih dejavnikov v obrambnih pripravah in samozaščitni aktivnosti. Neoposredno mora tudi delovati v procesu odločanja in vodenja splošne ljudske

obrambe in družbene samozaščite ter zagotoviti svoj vpliv v vseh razmerah zlasti pa v vojni, ko mora obstoječi družbenopolitični sistem še naprej delovati.

OO ZKS mora delovati v smeri podružbljanja obrambnih priprav, zato se bomo zavzemali za:

- odločanje o zadevah ljudske obrambe in družbene samozaščite na zborih delavcev
- da bodo obrambne priprave vključene tudi v plane družbenega in gospodarskega razvoja TOZD.
- da bo potekalo usposabljanje kadrov, ki v ljudski obrambi prevzemajo ključne odgovornosti
- da bodo izvajana predavanja o varnosti in politični situaciji vsem delavcem
- da bodo v bistvo obrambnih načrtov res vključeni interesi prebivalstva oziroma članov kolektiva.

V sami organizaciji ZK se bodo prav tako okrepile organizacijske in vsebinske priprave na obrambo. Ustanovljeni so že komiteji za LO, ki bodo predvsem politično posvetovalni in usmerjalni faktor DPO. OO ZK bo v najkrajšem času morala izdelati tudi konkreten vojni načrt in ga tudi kadrovsko opremiti.

11. Delegatski sistem

Uspešno uresničevanje delegatskega sistema je dolgoročen proces. Komunisti se moramo prizadevati, da se bo dograjevanje delegatskega sistema povezovalo z bojem za izgrajevanje samoupravnih organizacij, posebno TOZD in za razvoj dohodkovnih odnosov. Prizadevati si moramo tudi, da bodo zagotovljene materialne in kadrovske možnosti za delo delegacij. Posvečati je treba največjo pozornost vsebini dela delegacij. Naša skrb mora biti, da bodo delegacije in skupščine resnično obravnavale pereča vprašanja iz življenja TOZD, KS itd. Družbenopolitične organizacije morajo vključiti v svoje programe vsa pomembnejša vprašanja iz dela delegacij, da bi lahko pravočasno oblikovale svoja stališča do določenih vprašanj. Ni utemeljena zgolj kritika dela delegacij. Treba je poseči v njihovo bistvo in nuditi delegacijam vsestransko politično in strokovno pomoč. Zavedati se moramo, da kadrovska struktura delegacij ni na taki ravni, kot je bila nekaj pri poslancih. Razpolagamo pa danes z neprimer- no večjim številom sposobnih kadrov v TOZD - ih in na trenu, ki se morajo spopasti tudi s tem delom. Komunisti se moramo v sindikatu še bolj zavzeti za delovno povezanost delegacij z DPO, SO in strokovnimi službami. Dosledno moramo razviti raz- merje baza - delegacija.

12. Razvoj kulture in športa

V zadnjem času je opažati prebujanje kulturnometriških aktivnosti v kraju kakor tudi v tovarni. Oživlja se delo

KUD-a Železniki v okviru TOZD-a pa foto sekcija in slikarska skupina. Po- časi pričanja z nastopi tudi pevski zbor v okviru Alpleša pa se obuja pi- halna godba.

Posluš delovnih organizacij in prizadev- nost nekaterih posameznikov je obro- dil sadove, ki so potrebni le še teme- ljitega negovanja. Kljub zaenkrat

skromnim dosežkom je akcija dosegla cilj. Zveza komunistov se zato mora še vnaprej vztrajno zavzemati za nego- vanje kulturnih vrednot in razvoj nje- nih dejavnosti. Kultura je ogledalo naroda in za tako majhen narod, kot smo Slovenci je to še toliko bolj po- trebno.

Iz tega mesta naj opozorimo na naloge kulturne skupnosti in izobraževalnih organizacij, ki morajo poskrbeti za zadostno število kadrov za poklicno in amatersko delo v kulturi.

Na področju telesne kulture, športa in rekreacije je bilo v preteklosti ogrom- no storjenega. Predvsem je konkretno naša tovarna prispevala ogromna sred- stva v materialne dobrine pa tudi v existenco športnega društva, katerega pokrovitelj je bila.

Objekti za telesnokulturno vadbo v kra- jevni skupnosti so, saj imamo tu telo- vadnico, bazen, športna igrišča itd. Potrebna je le bolj organizirana vadba. Telesnokulturni delavci na tem področju še niso dovolj naredili. Tudi družbeno- politične organizacije z zvezo komunis- tov vred niso odigrale potrebne vloge, Masovna telesna vadba mora postati fe- meljna dejavnost telesnovzgojnih orga- nizacij, saj bo le ta neposredno dopri- nesla k duhovni in telesni krepitvi naro- da. Tudi vrhunski šport je seveda potre- ben, vendar ta že mora biti rezultat predhodne masovne vadbe. Selekcija sicer sploh ni mogoča pa se včasih for- sira tudi antitalente.

Organiziranje telesnokulturne dejavnosti v TOZD-ih in KS se mora vspostaviti na delegatski osnovi in na načelih svobodne menjave dela. Tudi tu velja opo- zoriti temeljno telesno kulturno skup- nost in izobraževalne organizacije da zagotovijo dovolj primerno usposablje- nih kadrov za različne vrste telesno- kulturnih aktivnosti, množične vadbe in vrhunskih športnih panog.

Osnovna organizacija ZK

KS Železniki in njena dejavnost

Krajevna skupnost Železniki spada s Škofjo Loko in Žirem

med tri največje skupnosti naše občine. S priključitvi- jo KS Podlonk - Prtovč, Mar- tinj vrh in Zali log je tudi teritorialno povečala svoje me- je in seveda s tem tudi svoje obveznosti.

Njena dejavnost se odraža na sledečih področjih:

- stanovanjsko komunalna de- javnost,
- družbenopolitična dejavnost,
- dejavnost s področja sploš- nega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Iz prve, to je stanovanjsko ko- munalne dejavnosti si skuša s povezovanjem nalog sprejetega samoprispevka in potreb kraja po komunalni ureditvi zagotovi sredstva in jih obogatiti z zunanji prispevki za izpo- polnjevanje obvez, katere so zaradi naraščajočega prebival- stva in naglega razvoja indu- strije nujne za rešitev. Med te pa spadajo predvsem:

- cestne povezave s kraji izven centra,
- ureditev prometa v centru,
- urejevanje zemljišč za sta- novanjsko gradnjo, individu- alno in blokovno,
- odkupi zemljišč za pošto, pov- stajo LM, hotel itd.,
- odškodninski odkupi in odku- pi zemljišč za objekte rekre- acije in drugo.

Iz družbeno politične dejavnosti pa smo dolžni prispevati za raz- voj:

- kulture, šolstva, muzejstva in rekreacije, ki krepi telo in duha našega krajana.

Isto je za našo varnost eno naj- važnejših področij SLO in DS, katera zasluži vso pozornost in jo v naši KS tudi dobi.

Vsa ta opravila se odvijajo v okviru, zato imenovanih odborov, sveta KS in skupščine KS, ki

milijonov novih dinarjev. Ta sredstva nismo vse sami prispevali, vendar smo z zastavljenimi akcijami uspeli pridobiti sredstva pri OSKIS-u in RSC. Tako, da bomo lahko program, katerega smo si postavili, zaključili do konca leta 1982. Za vsa uspešno opravljena dela dosedaj pripišimo izrednemu posluhu samoupravnim organom in članom delovnih organizacij, ki so dosedaj enotno nastopila in s pobudami in prispevki pomagala uresničiti sprejete obveze. Vendar moramo to tudi razumeti kot nujno, saj s samo industrializacijo še ni vsemu zadoščeno naš delovni človek rabi še kaj

skrbijo za povezovanje odnosov na relacijah KS - delovne organizacije - družbeno politične organizacije in prebivalstvom naše KS.

Uspehi zadnjih let nam to povezanost potrjujejo z uspešnimi akcijami pri delih, ki so za naš kraj nujno potrebni med najvažnejša pa spadajo:

- izgradnja zimskega bazena
- izgradnja čistilne naprave
- izgradnja toplarne

Izdelava del po zadnjem samo-prispevku, ki bodo samo v letošnjem letu zahtevala cca 16

drugega, to pa smo mu dolžni nuditi, zato te prispevke in opravljene akcije ne smemo smatrati kot zasluge, ampak kot obveza do članov KS za njihovo boljše počutje.

To je kratek opis KS Železniki, ki naj prospeva k zbližanju in spoznavanju vseh prebivalcev, tako tistih iz centra do najbolj oddaljenih krajev naše KS.

Predsednik
skupščine KS Železniki:
Lojze ing. Čufer

Sklepi 16. redne seje delav-
skega sveta z dne 11.12.1979:

- Sprejel je samoupravni spoz-razum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Škofja Loka;
- Sprejel je sklep o pristopu k spremembi 37. člena samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino;
- Sprejel je sklep o pristopu k samoupravnemu sporazumu o merilih, pogojih in postopkih za doseg do- govornega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1980 Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino;
- Sprejel je sklep, da se odpiše iz retencijskih sredstev znesek 1.277.30 DM za poravnavo reklamacijskih stroškov firmi BRAUN;
- Sprejel je sklep, da se odpiše iz retencijskih sredstev skupaj 1.107,- DM za firmo AEG;
- Sprejel je aneks k pogodbi o odvozu in odlaganju škodljivih industrijskih smeti in odpadkov na javno odlagališče v Dragi, ki ga vrši SGP Tehnik TOZD Komunalne dejavnosti, s katerim se stroški povečujejo za cca. 30 %;
- Sprejel je predlog odbora za organizacijsko kadrovska vprašanja DO Široka potrošnja, po katerem se nadomestila za stroške prenočevanja v tujini povečujejo od sedanjih 40 na največ 70 ¢ dnevno na osnovi predloženega računa, in sicer od 11.12.1979 dalje;
- Sprejel je predlog komisije za delovna razmerja in kadrovske zadeve ter komisije za OD in sklenil, da se potrdi nova grupa dela za dela in naloge knjigovodja

- osnovnih sredstev in drobnega inventarja. S tem sklepom se od 1.11.1979 dalje upošteva 7. grupo dela;
- Prav tako je sprejel predlog istih komisij, da se tov. Prezelj Jožetu za dela in naloge asistenta tehničnega direktorja v TOZD Idrija za čas od 1. 12.1979 do 30.6.1980 prizna osebni dohodek v višini 19. grupe dela s pripadajočimi podatki. TOZD Idrija bo na osnovi sklenjene pogodbe mesečno na osnovi izstavljenih faktur poravnala te stroške v bruto iznosu;
 - V Konferenco Ljubljanske banke Temeljne banke Gorenjske, Kranj, je DS namesto tov. Krek Mirota, ki mu je potekel mandat, izvolil tov. Nastran Valentino, vodjo finančno-računovodskega sektorja;
 - Po predlogu centralne inventurne komisije je imenoval člane inventurnih komisij, in sicer v:
 1. Komisijo za popis osnovnih sredstev:
Predsednik - Markelj Ciril
Člana - Bertoncelej Stane, Tolar Janez
 2. Komisijo za popis nedovršene proizvodnje v:
 - a/ obdelovalnici, montaži in prototipni delavnici:
Predsednik - Leben Janez, člana - Blaznik Filip, Janžekovič Francika
 - b/ orodjarni in remontu:
Predsednik - Hajnihar Franc, člana - Pegam Minka, Gartnar Polde
 3. Komisijo za popis sredstev družbenega standarda in knjig:
Predsednik - Dolenc Urban
Člana - Nastran Francka, Polajnar Jana
 4. Komisija za popis denarnih sredstev, terjatev in obveznosti:
Predsednik - Skok Janez
Člana - Tušek Niko, Jelenc Mira

- Sprejel je predlog vodij finančno-računovodskih sektorjev TOZD DO Široka potrošnja o principih združevanja osnovnih sredstev za delovno skupnost skupnih služb, po katerem je delež naše TOZD 1.607.200,00 din;
- Sklenil je, da se prošnja za finančno pomoč pri postavitvi cestne ograje obravnava v letu 1980, ker so sredstva za leto 1979 že izčrpana;
- Obravnaval je pritožbo tov. Benedičič Štefana in tov. Šturm Franca ter sklenil, da tehnični sektor ugotovi dejansko uporabljen čas popravila odvrženih statorskih paketov ter na tej osnovi izstavi nalog za normalni obračun;
- Sprejel je sklep o najetju deviznih kreditov pri Pittsburgh banki in Continental Bank London za pokritje investicije za širitev proizvodnje kompresorskih motorjev v znesku 3.987.230 US ¢;
- Soglašal je z sklepom komisije za samoupravne akte, da mora OO sindikata takoj pričeti z evidentiranjem članov za nove samoupravne organe;
- Potrdil je sprejete sklepe PO navedene v zapisniku 17. seje PO z dne 28.11.1979. Soglašal je z izvolitvijo tov. Jelenc Franca, dipl.ing. za novega predsednika PO in tov. Rakovec Janeza, ing. za njegovega namestnika ter izvolil tov. Megušar Lojzeta, dipl.ing. v PO, ker je tov. Krek Miro odšel na druge dolžnosti;
- Sprejel je predlog komisije za samoupravne akte, da se zaradi nedelavnosti razreši tov. Demšar Milko. Na njeno mesto pa je izvolil Sikimić Dragico iz prototipne delavnice;
- Sprejel je sklep, da se skupaj z DO NIKO kupi dvosobno stanovanje v stolpnici Na Kresu.

KULTURA ČLOVEKA NI ZUNAJ NJEGA, PAČ PA V NJEM

Včasih pogovor kar ne more steči, kot bi beseda ne ujela besede, misel misli. Če pa se pogovarjaš z nekom o stvari, ki mu ne pomeni mnogo in ji posveča doberšen del svojega dela in ustvarjanja, ni zadreg. Čas izgubi veljavo, komaj da slediš mislim.

Tak je bil razgovor z našim sodelavcem Francetom Čufrom. Pogovarjala sva se, razumljivo o glasbi, o našem pevskem zboru ISKRA Železniki. Kar med malico je stekel pogovor. Proizvodnja zahteva svoje, njen čas je dragocen. Pol ure je premalo, da bi povedal vse, kar bi me zanimalo. O številnih zborih kjer je pel, bi lahko govoril. O znanih, pomembnih imenih današnjega slovenskega glasbenega snovanja, o neštetihih pesmih.

"Kaj tebi osebno pomeni glasba, kdaj in kako si se zanjo navdušil", je bilo prvo vprašanje, ki sem mu ga zastavil.

Predvsem sprostitev. Glasba me oplaja in daje moči, za druga področja dela. Rad sem jo imel

kar pomnim. Vsega pa me je prevzela, ko sem spoznal Toneta Potočnika iz Bukovice, Janeza Lotriča iz Železnikov. Kjer koli smo bili, povsod nas je spremljala pesem V avtobusu, v planski koči, na gozdni jasi. Posebno med počitnicami smo živeli z in za glasbo.

"Pojem, kulture je zelo širok. Kako jo ti razumeš?"

Samo materialna dobrina človeka ne zadovoljuje. Kultura človeka ni zunaj njega, pač pa v njem. Kultura človeka loči od živali. Odvisno od ljudi samih pa je, koliko se bodo ločili od opic.

"Vodiš pevski zbor ISKRA Železniki. To je mlada skupina, ki si svoje mesto v kulturnem prostoru Selške doline šele utira. V čem je glavno poslanstvo zbora in kakšne cilje si je zadel?"

Glavno poslanstvo zbora je, da zadovoljuje člane, ki v petju izražajo svojo notranjost in posreduje del sebe drugim. Cilj je združiti ljudi in negovati pevsko tradicijo, ki je pri Slovencih pa tudi v Selški dolini, zelo bogata. Seveda, pa bo posebna skrb veljala kvaliteti izvedbe in sporeda.

"V zboru trenutno deluje 25 čla-

nov, lahko pa bi jih bilo več. Kaj bi bilo treba urediti, da bi pridobili nove, predvsem iz vrst mladih?"

Delo zbora ne sme ostati skrito. S tem, ko upozarjamo nase, hkrati pritegujemo pozornost tistih, ki mogoče še oklevajo med odločitvijo, da bi začeli peti. Mladino pa bi bilo treba že v šoli neprisiljeno vzgajati v ljubezni do lepe pesmi in prepevanja.

"Poleg našega zbora deluješ tudi na drugih področjih glasbe. V čem se naš zbor razlikuje, kaj te pri njem navdušuje, kaj moti?"

Sploh se največ ukvarjam z glasbo. Vodim oktet Cvetko Golar Škofja Loka, učim osnovnošolsko mladino kitaro in blokflauto, delam tudi na zabavnem področju. Pri zboru ISKRA Železniki me najbolj navdušujejo člani, njihova zagnanost in veselje do petja. Rad bi jih čimbolj seznanil z vsemi področji glasbe, vokalne, instrumentalne in vokalnoinstrumentalne. Seveda pa je vsako delo združeno tudi s težavami. Včasih je to premajhno razumevanje, pa nezadostna moralna in materialna podpora. Predvsem pa bi rad večjo povezanost, več povratnih informacij.

"In kot zadnje vprašanje, kaj si Franc Čufar želi v letu 1980 v osebni življenju?"

Kot zborovedja bi želel povečati zbor, želel bi pevce seznaniti z glasbeno pisavo, z osnovami branja not, z zborovsko literaturo. S tem bi se pevci lahko bolj zavzeto vključili v pesem in delo zbora. Sicer pa si želim isto kot vsi ostali, zdravja, pa uspehe, srečo in da bi vsem članom našega, iskraškega kolektiva v novem letu dobro šlo.

PETERNELJ MARJAN

katerimi smo uspeli. Res, da nismo dosegli najvišjih nagrad za posamezna dela, vendar smo prejeli 4 diplome. Klubske smo zasedli I. mesto in osvojili "Prehodno Puharjevo plaketo" za fotografije.

Naš klub je odprtega tipa in lahko v njem sodeluje vsakdo, čeprav ni član ISKRE, zato k sodelovanju vabimo še nove člane, ki imajo veselje do fotografije.

PINTAR JOŽE

Delo FOTO KLUBA

Na pobudo komisije za kulturne dejavnosti je bila poleg drugih ustanovljena tudi foto sekcija, ki je zaradi velikega števila članov takoj po ustanovitvi postala klub. Že na prvem sestanku smo se dogovorili za plan. Izbrali smo tov. Simončiča ter ga po njegovi privolitvi imenovali za našega mentorja. Doma je iz Ljubljane in je najbolj priznan jugoslovanski strokovnjak iz tega področja. Izdal je dve svoji knjigi, v katerima ima opisan svoj način fotografiranja in z njima zaslovel. Njegov način pa se imenuje kar jugoslovanski način.

Zaradi velikega navdušenja smo takoj pričeli z delom in organizirali tečaj za začetnike, katerega je obiskovalo 25 članov. Po večmesečnem vztrajnem delu smo pričeli z zbiranjem fotografskega materiala za XXIII. razstavo gorenjske fotografije v Gorenji vasi. Razstava je bila odprta v počastitev Dneva republike. Večina od članov je poslala na razstavo svoja dela, s

DOMOTOŽJE

Tako blizu sebe sem danes,
zali je me val rodnega kraja,
in vse zaspalo v meni zaživi.
Imam samo eno željo
za vedno ostati tukaj,
zibati trave v sen
in potoku žuborenje svoje dati.

SD

Ruke su tvoje srpovi meseca
in užeti me žele
da budem tvoja žetelica
što zate nove snopove bi žela.
Al' leto žetve bogate minu,
odnese sobom majske srpove;
daljina neka k' sebi me zove,
spremi se zato moj meseče,
da sam žanješ žetve nove.

SD

Optimist: človek, ki pride v ponedeljek v službo in reče... pojutrišnjem bo že sreda!

Tresla se je gora, rodil se je nov pravilnik o nagrajevanju.

Čim večkrat ženska pade, bolj se dviga.

Gradil je gradove v oblakih, vendar ga je prijela gradbena inšpekcija, ker so bili oblaki v nezazidljivem območju.

Kdor poje, zlo ne misli, ker razmišlja o honorarju.

Umril je bogat Škot. Njegovi trije sinovi se pogovarjajo, kakšen pogreb naj bi mu priredili. Prvi meni: »Naš oče je bil znan in pomemben mož, zato naj ima velik pogreb.« Drugi pravi: »Bil je tudi preprost in varčen, pa naj bo tudi pogreb takšen.«

Tretji reče: »Naš oče je imel široko srce za reveže. Organizirajmo siromašen pogreb.«

Tedaj se truplo dvigne in pravi: »Nehajte že s tem, na pogreb bom šel kar peš.«

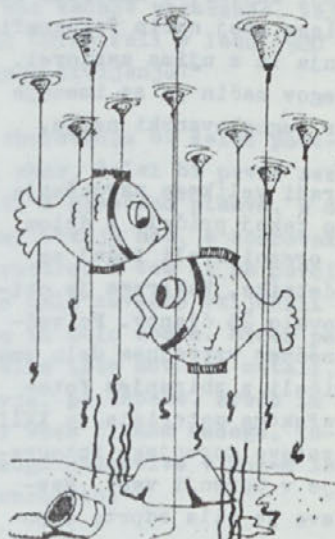
Tri kandidatke za stevardese opravljajo izpit. Eni izmed vprašanj se glasi: »Iz gorečega letala ste se s padalom rešili na otok, kjer je 50 mornarjev in kapitan, ki so doživeli brodolom že pred petimi leti. Kaj boste naredili?« Španka: »Omedlelabi od groze.« Angležinja: »Zaprosila bi kapitana, naj vpliva na svoje može, da bodo dostojni.« Francozinja: »Vprašanje sem razumela, a ne vem, v čem je problem.«

Še od nedelje omočen pride ključavničar v ponedeljek v tovarno, odpre predal z orodjem, vzame v roke veliko pilo in glasno meditira: »Ti si pla... jaz pa še nisem. Grem kar na dva deci...«

Petrov oče je bil strasten ribič. Nekega dne ni imel sreče, sin pa je prinesel domov šest velikih postrvi.

»Kje pa si jih ujel?«

»Če greš po poti navzdol do tam, kjer je napisano 'zasebno', pa zaviješ, kjer je tabla 'prehod prepovedan', prideš do potoka. Tam pa je napis 'ribolov prepovedan'.

»Spet je ponudba večja od vpraševanja.«

Kranj

P GORENJSKA

revije

ELEKTROMOTOR 1979

070 489(497 4zelezniki)-621 3

191100997

COBISS ◊

